

DE

DELAVSKA ENOTNOST

16. MAJA 1970 — ŠT. 19 — L. XXVII

Briljant

labod NOVO MESTO

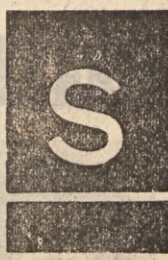
(NADALJEVANJE PRIHODNJIČ)

22584.-
~~20440.-~~
~~19050.-~~
~~17243.-~~
~~15451.-~~
~~13388.-~~
~~12500.-~~
~~10275.-~~
~~9580.-~~
~~8450.-~~
~~6745.-~~
~~5610.-~~

— Bliskovit razvoj neke cene

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
 Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

NA VRSTI JE KONKRETNA POMOČ

Samo z ekonomsko utemeljenimi naložbami odpirati nova delovna mesta na ekonomsko nerazvitih področjih ● Na jesen že lahko pričakujemo prve konkretne ukrepe za razvoj nerazvitih predelov

Dolgo, da VI. kongres ZKS, ali še točneje, do letošnjega januarja, ko so člani konference ZKS s prstom pokazali na Kozjansko in na druge odročne predele Slovenije, smo si zakrivali oči pred dejstvom, da imamo tudi v Sloveniji kraje, kjer se ljudje brezupno otepaajo revščine. Ta resnica nas je vzdramila torej šele letos. In kaj smo do sedaj napravili?

V resoluciji VI. kongresa ZKS piše, naj bi razlike v razvitosti posameznih območij znotraj Slovenije odpravljali tako, da bi bolj načrtno gradili objekte infrastrukture in razvijali z ustavo zagotovljene oblike minimalnega družbenega standarda. Gospodarski razvoj na manj razvitih območjih naj bi usmerjali tako, da bo spodbujal mobilizacijo lastnih sil in integracijske procese najrazličnejših oblik, stopenj in smeri.

Ce hočemo bolezen pozdraviti, moramo poznati njene vzroke. Kaj povzroča neusklajen razvoj Slovenije?

Po menju konference ZKS, ki je obveljalo na prvi seji konference, je nerazvitost posameznih območij Slovenije posledica predvsem skrajno neugodne gospodarske in socialne strukture kmetijstva. Takšno stanje terja jasnejšo opredelitev nadaljnjega razvoja in vloge zasebnega pa tudi družbenega kmetijstva, ki ga bo mogoče doseči le z njegovo modernizacijo in z razreševanjem problemov, ki jih prinaša deagrarizacija. Na celotnem področju kmetijstva uresničujemo reformo zelo počasi, kar povzroča številna socialno-ekonomska in politična protislovja ter probleme.

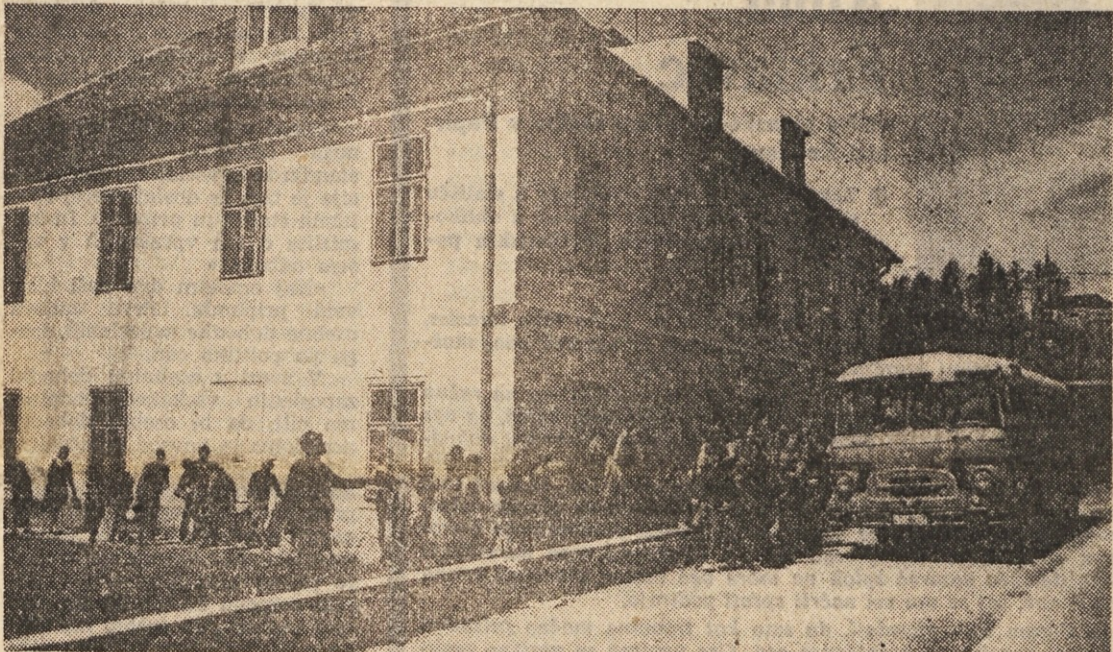
Kako pomagati manj razvitim?

Kakor je znano ZKS odklanja težnje po ekonomsko neutemeljenih naložbah na nerazvitih območjih zgolj zaradi ustvarjanja novih delovnih mest. Zavzema pa se za povečanje sedanjih ali za gradnjo novih ekonomsko upravičenih zmogljivosti, ki bi na podlagi utemeljenih razvojnih programov lahko pomagale razreševati probleme nezaposlenosti. Takšne naložbe je potrebno spodbujati. Le s takšno usmeritvijo

lahko trajno rešujemo izredno neugodno socialno ekonomsko strukturo manj razvitih območij.

In kakšno pomoč smo že organizirali?

Konferenca ZKS je s stališči o pospešenem razvoju manj razvitih območij v SR Sloveniji spodbudila aktivnost vseh dejavnikov na tem področju. Za pospešen razvoj manj razvitih območij namreč niso pomembni (Nadaljevanje na 9. strani)

Ob referendumu, ki ga je razpisala logaška občinska skupščina in s katerim bodo občani odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka, nam je inž. BORIS GODINA, predsednik občinskega sindikalnega sveta, dejal: »Sindikati smo bili pobudniki te akcije, ker smo ugotovili, da si bomo morali sami, s svojimi močmi urediti šolstvo in zdravstvo. Kolikokrat smo na naših sestankih — v delovnih organizacijah in v občinskem vodstvu — grajali zdajšnje razmere na teh področjih, zdaj pa smo končno od besed prešli k dejanjem. Res je, da vsak zase skrbimo za svoje otroke, izkazala pa se je, da to ni dovolj. Zato smo se združili v skupno akcijo, in prihodnjo nedeljo, 24. maja, bomo na referendumu pokazali, da smo pripravljeni tudi nekaj storiti za ureditev razmer v našem šolstvu in zdravstvu.« Na sliki: logaški otroci pred svojo šolo.

PREDSEDSTVA LJUBLJANSKIH SINDIKATOV:

REKREACIJA MORA BITI PROGRAMIRANA

Ljubljanski sindikati menijo, da bi program političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov moral točneje opredeliti odnos do celotnega področja rekreacije

— Rekreacija in njeno regresiranje ni in ne more biti nekakšna sociala; rekreacija delovnih ljudi mora biti sestavni del politike vseh delovnih organizacij, saj je tesno povezana s proizvodnjo in z delovnimi uspehi, prav zato pa mora biti programirana, imeti mora svoje mesto v interni zakonodaji delovnih organizacij, seveda pa tudi ustrezno finančno osnovo.

To je bil eden izmed zaključkov članov predsedstva mestnega sveta zveze sindikatov in mestnih odborov strokovnih sindikatov Ljubljane, ko so minuli teden razpravljali o programu političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov in pri tem znatno pozornost posvetili rekreaciji delovnih ljudi in stališčem sindikata do tega področja svojega dela. In naj takoj povemo, da ljubljanski sindikalni delavci niso bili zadovoljni z mestom, ki ga je rekreacija našla v programu političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov. Menili so, da je ta dokument posvetil rekreaciji premalo pozornosti in da glede stališč do rekreacije ni dosegel opredeljenosti, kakršno do tega vprašanja izpričujejo zaključki zadnjega kongresa jugoslovan-

skih sindikatov, pa tudi ne kompleksnega pogleda na rekreacijo, ki ga je dal eden lanskih plenarov ljubljanskih sindikatov. Zato so udeleženci sestanka tudi sklenili, da bodo avtorjem predloga programskih ciljev in nalog slovenskih sindikatov predlagali ustrezne izboljšave tistega dela tega dokumenta, ki govori o rekreaciji.

S takšno oceno in zaključkom se je strinjal tudi tajnik RS ZSS Jože Marolt, ki je na tem sestanku podal uvodno besedo v razpravo o programu političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov. Menil je, da je ta dokument, kar zadeva rekreacijo, res preozek, da pa je sicer dokaj konkreten in da želi preprečiti, da bi se precejšnje razlike v položaju delovnih organizacij odrazile tudi na višini regresa za rekreacijo. Po njegovih besedah naj se razlike, ki nastajajo med delovnimi organizacijami zaradi različnih možnosti in sposobnosti pridobivanja dohodka, odrazijo v osebnih dohodkih zaposlenih, ne pa tudi v regresiranju rekreacije, kjer se morajo sindikati zavzemati za odpravljanje prevelikih razlik. Od tod tudi predlog, naj bi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sindikat v Železarni Jesenice

STRAN 4

Ob prekinitev dela v »Avto-prometu«

STRAN 5

Kako ugoditi vsem, ki prosijo za pomoč

STRAN 8

Tradicija vendarle izgineva

STRAN 10

EDRUŽENO ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

turistično transportni biro

LJUBLJANA, TITOVA C. 32, TELEFON 311851 IN 311852

MARIBOR, Partizanska 50., tel. 21-217
 CELJE, Titov trg 3, tel. 34-48
 POSTOJNA, Tržaška 4
 PULA, Ulica M. Valote 4

SINDIKALNE ORGANIZACIJE!

Nudimo vam letovanje na Kaštelski rivieri, in sicer v Kaštel Starem in Kaštel Novem, kjer imamo v zakupu zasebne sobe I. in II. kategorije. Vse sobe s komfortne, z urejenimi sanitarijami, s toplo in hladno vodo. Prehrana je možna v veliki restavraciji »Plavi Jadran«.

Pri nas lahko rezervirate letovanje v vseh drugih turističnih mestih in naseljih. Organiziramo izlete po domovini in tujini po vsakomur dostopnih cenah.

lučka sladoledi

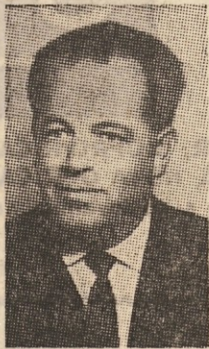
LJUBLJANSKI MILKMAN

REZERVIRANI STOLPEC

Marijan Černe

predsednik osnovne sindikalne organizacije »Metalka«, Ljubljana

■ Smo priča nenehnemu naraščanju cen, med drugim tudi osnovnim življenjskim artiklom. Znanja so stališča slovenskih sindikatov do tega vprašanja — povejte nam, kako jih ocenjujete v vaši delovni organizaciji?

Ni ne rečem, lepo se slišijo ta stališča, toda — žal — pomenijo čisto iluzijo! Zakaj? Zato, ker ni mogoče zadrževati cen samo na nekem področju, čeprav tako važnem in občutljivem, kot so cene osnovnih življenjskih potrebščin, ob tem pa pozabljati na vse drugo. Vedeti namreč moramo, da tudi za nizkimi cenami teh potrebščin »tičijo« ljudi. Ne moremo in ne smemo jih obsoditi na nizke osebne dohodka samo zaradi tega, da bi zagotovili standard vsem drugim. Ker tako mislim, sem globoko prepričan, da bi se morali sindikati zavzeti za stabilizacijo cen nasploh in ne zgolj cen nekaterih vrst izdelkov. Zdaj pa je tako, da vsi samo govorimo o stabilizaciji cen, nazadnje pa jih le povišamo, če to kakorkoli že lahko tudi opravimo.

V mojem kolektivu zdaj pripravljamo pravilnik o postopku za sprejemanje novih cen, kar od nas zahtevajo novi predpisi. Prepričan sem, da se bo v zvezi s tem razvila tudi razprava o tem, kako naj kljubujemo naraščanju cen, da zavoljo tega ne bi bil prizadet standard naših delavcev. Tudi mi namreč iz dneva v dan plačujemo surovine po vse višjih cenah, z izboljševanjem tehnologije in podobnimi notranjimi ukrepi pa ni mogoče »pokriti« vseh podražitev. Vsako zviševanje osebnih dohodkov, čeprav bi bilo potrebno, bi torej nujno vplivalo na zmanjševanje dohodka podjetja. To bi kajpak škodovalo našim dolgoročnim interesom, saj bi bilo ogroženo uresničevanje razvojnih in drugih načrtov. Kako se bomo izklopali iz tega začaranega kroga, ne bi vedel povedati. Odgovor pa, kakršen bo že, najbrž ne bo mogel biti vsem po volji...

Albin Erklavec

vodja plansko-analitiške službe v Papirnici Količevo

■ Zaupajte nam vaše mišljenje o stališču slovenskih sindikatov v zvezi z oblikovanjem cen osnovnih življenjskih potrebščin!

Tema je dokaj široka in po svoje, če se lahko tako izrazim, precej neuhvalezna. Želje in prizadevanja so namreč eno, možnosti, s katerimi moramo računati, pa drugo.

Seveda smo na naših sestankih izrekli marsikatero na račun nenehnega naraščanja cen. Sodimo, da je problem boleč, za nas vse, še posebej pa za delavce s podprečnimi osebnimi dohodki. Mislim pa, da pri vsem tem ne gre le za cene najosnovnejših življenjskih artiklov, to je kruha, mleka, mesa itd., temveč tudi za cene drugih proizvodov, brez katerih si danes človek oziroma družina skorajda ne more več zamisljati minimalnega oziroma osnovnega življenjskega udobja. Glede na naraščanje cen delavec namreč sploh ne more več realno planirati svojih nakupov, saj se mu vsi načrti sproti podirajo.

Moram tudi povedati, da smo kot trgovina močno prizadeti zaradi nenehnega naraščanja cen. Gre namreč za veržno reakcijo, saj zviševanje cen osnovnih življenjskih artiklov potegne za seboj tudi druge cene, to spet narekuje zviševanje osebnih dohodkov itd., itd. Skratka, v naši delovni organizaciji z vsem srcem podpiramo prizadevanja slovenskih sindikatov po stabilizaciji cen osnovnih življenjskih artiklov in obenem pozdravljamo vsa prizadevanja, ki bi utegnili obdržati cene na sedanji ravni. Vprašanje zase pa je, kako se bodo te naše želje v praksi tudi uresničile...

RAZGOVOR Z MIRO FROLOV, TAJNICO REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV STORITVENIH DEJAVNOSTI SLOVENIJE:

Pripombe, ki jih bo treba upoštevati

V juniju bo konferenca slovenskih sindikatov, na kateri bodo delegati med drugim sprejeli tudi programsko in delovno osnovo sindikatov v obdobju do kongresa. O osnutku tega dokumenta pa v osnovnih sindikalnih organizacijah, občinskih sindikalnih svetih ter na ravni republiških odborov strokovnih sindikatov razpravljajo že nekaj mesecev. Razpravi pa se je v minulih dneh pridružil tudi Republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije. Člani odbora so izoblikovali konkretna stališča in predloge za spremembo posameznih poglavij v dokumentu. O tem nam je pripovedovala MIRA FROLOV, tajnica republiškega odbora.

Tajnica republiškega odbora sindikata storitvenih delavcev nam je zagotovila:

»Naš odbor podpira osnutek političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov in njegova osnovna izhodišča. Strinjamo se tudi z vsemi sugestijami zadnje plenarne seje republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki narekujejo izpolnitev osnutka. Toda kljub temu smo v tistih delih omenjenega dokumenta, ki govorita o krepitvi družbenega položaja delovnih ljudi in o usklajevanju različnih interesov s potrebami družbene razvoja, predlagali nekatere spremembe.«

»Glede višine najnižjega osebnega dohodka, materialnega standarda in socialne diferenciacije je bilo že doslej precej različnih stališč in pripomb. In kaj mislite o teh vprašanjih v vašem odboru?«

»Naj omenim dve naši bistveni pripombi. Prva zadeva osebne dohodka zaposlenih, druga pa politiko cen.«

V zvezi z osebnimi dohodki zaposlenih vsekakor podpiramo cilj, da bi osebni dohodki praviloma in povsod naraščali v skladu s povečanjem produktivnosti. Menimo pa, da bi bilo primernejše namesto »produktivnosti« uporabljati izraz »rezultati dela«, kar jasneje opredeljuje pojem produktivnosti v širšem pomenu besede. Podpiramo tudi stališče, da osebni dohodki ne rastejo vedno v skladu s produktivnostjo, če je to v interesu delovnih ljudi in glede na razvojni program vsake delovne organizacije posebej. Stališče dokumenta, da lahko ostanejo v posameznih primerih osebni dohodki zaposlenih nespremenjeni, pa prav gotovo ni v skladu

s prav tako predlaganim stališčem, da naj materialni standard delovnega človeka raste, oziroma ostane le izjemoma nespremenjen. Zavedati se namreč moramo, da se je že zmeraj izkazalo, da standard delovnih ljudi pri nespremenjenih osebnih dohodkih pada, in sicer v sorazmerju s porastom življenjskih stroškov. Zato je predlagano besedilo v tem primeru precej protislovno.«

»Omenili ste tudi politiko oblikovanja cen?«

»Izhajamo iz tega, da naj se cene v principu oblikujejo na osnovi tržnih zakonitosti, pri čemer je vpliv družbe na gibanje cen posreden, se pravi preko različnih gospodarskih ukrepov. Neposreden vpliv družbe na gibanje cen pa naj bo izjemen in naj med drugim velja le za osnovne življenjske potrebščine.«

»Slišali smo, da ste imeli precej tehničnih pripomb tudi na tisti del dokumenta, ki govori o socialni varnosti?«

»Res je. Predlagamo, da se pri obravnavanju konfliktov v situacij v delovnih organizacijah, ki izhajajo iz delovnih razmerij in odnosov med ljudmi, vloga sindikata poudari z naslednjimi besedami: Zastavljamo si naloge, da aktivno delujemo v razreševanju individualnih in skupinskih konfliktov, ugotavljamo njih vzroke in usmerjamo politično akcijo v preprečevanje takšnih pojavov...«

»Samo to?«

»Ne samo to. Tudi glede zdravstvenega varstva menimo,

da morajo biti ukrepi, s katerimi se določajo pogoji za koriščenje zdravstvenega varstva, taki, da se delavec zdravstvenega varstva ne bo izognil in se ga ga poslužil le v skrajni sili, kar prav gotovo povzroča upadanje splošne zdravstvene sposobnosti in s tem tudi zmanjšanje delovne storilnosti. Med omenjene ukrepe nedvomno sodijo nadomestila za čas boleznih pa tudi osebne participacije za zdravstvene storitve in podobno.«

»Znano je, da se je vaš odbor vedno boril za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer delavcev, zaposlenih v storitvenih delovnih organizacijah. Kako ste zadovoljni s tem področjem, ki ga obravnava omenjeni dokument?«

»V glavnem smo s tem, kar je zapisano v političnih ciljih, zadovoljni. Menimo pa, da bi bilo primerno v tem dokumentu bolj jasno izoblikovati stališča in naloge sindikatov na področju stanovanjske politike. Ta namreč prav v tem času prizadeva življenjske razmere delavcev in vse bolj zmanjšuje njihove perspektive, da bi zadostili svoji osnovni življenjski potrebi.«

»V vašem sindikatu pogosto razpravljate o zaposlenih pri zasebnih delodajalcih. Ste v tem primeru zadovoljni s političnimi cilji in nalogami slovenskih sindikatov?«

»Dokument te problematike ne obravnava. Zavoljo tega predlagamo, da vanj vnesemo naslednjo nalogo: sindikati si bodo prizadevali, da bodo na področju dela z zasebnimi sredstvi za delo delovali predvsem pri urejanju delovnih razmerij med delavci in zasebnimi delodajalci, pri uveljavljanju pravic, ki gredo delavcem iz delovnih razmerij in pri ustvarjanju takih delovnih razmerij in nagrajevanja po delu, kot jih uživajo delavci v družbenem sektorju. Da bi lahko uresničili te naloge, se bodo sindikati zavzemali za prenos čim širših pristojnosti tega področja na republike; za izpolnjevanje republiške zakonodaje in za učinkovit nadzor nad izvajanjem zakonskih predpisov, za uveljavljanje kolektivnih sporazumov med sindikati, zbornicami in za čim širše vključevanje teh delavcev v sindikate.«

M. Z

REKREACIJA MORA BITI PROGRAMIRANA

(Nadaljevanje s 1. strani)

minimalni regres znašal 300 din, maksimalni pa 600 din. Sicer pa — je zaključil tov. Marolt — letos verjetno še ne bomo mogli v polni meri vplivati na politiko delovnih organizacij glede regresiranja rekreacije; takoj ko je bil v Delavski enotnosti objavljen osnutek programa političnih ciljev in nalog, že so številna bogata podjetja pohitela in razdelila sredstva po svojih prejšnjih kriterijih. Pri tem so ponekod izplačali tako visoke regrese, da je to povzročilo upravičeno nezadovoljstvo pri vseh delovnih ljudeh, ki morajo dohodek in sklade ustvarjati s trdim delom.

Člani predsedstev ljubljanskih sindikatov so se strinjali s tem, da se regres za dopuste giblje med 300 in 600 dinarji in da se praviloma deli vsem upravičencem v enaki višini, ne glede na njihove osebne dohodke. Navedli pa so, da bodo v marsikateri delovni organizaciji s težavo izplačali tudi minimalni regres 300 dinarjev; v Ljubljani bo te težave čutilo na svoji koži predvidoma kakih 40.000 zaposlenih, v Sloveniji pa bo odstotek zaposlenih, ki bodo težko prišli tudi do omenjenega minimalnega regresa, verjetno še precej večji kot v Ljubljani.

Sicer pa so predstavniki ljubljanskih sindikatov menili, da določanje višine regresa še zdaleč ne daje odgovora na številna vprašanja s kompleksnega

področja rekreacije: kaj pa je s preventivnim oddihom, ki ga šele uvajamo v delovnih organizacijah, kaj je s športno dejavnostjo, kaj je z izleti ipd.? Dejstvo je, da večina delovnih organizacij nima svojih programov rekreacije, niti zagotovljene financiranja te dejavnosti, ki je tudi v aktivni notranje zakonodaje delovnih organizacij redko omenjena. Skratka — sindikati se morajo boriti tudi za to, da bo politika rekreacije v vsej svoji razsežnosti postala sestavni del poslovne politike delovnih organizacij, saj je od njene pravilne organiziranosti v veliki meri odvisno zdravje zaposlenih, s tem pa tudi poslovni uspehi delovnih kolektivov.

Razveseljivo je, da so se sredstva skladov skupne porabe v zadnjem času precej povečala; v Ljubljani na primer so leta 1968 znašala 7 milijard starih dinarjev, lani pa že 14 milijard. Zato predstavniki ljubljanskih sindikatov tudi odločno nasprotujejo odtujevanju počitniških domov, s čimer se zozuje baza delavskega turizma. Objekti komercialnega turizma so po svojih cenah za večino delovnih ljudi nedostopni — in zato bi sindikati morali tudi v svojem programu političnih ciljev in nalog zapisati, da se bodo z vsemi sredstvi borili proti odtujevanju počitniških domov, ki samo poslabšuje pogoje za prepotrebni oddih in rekreacijo delovnih ljudi.

M. P.

OKNA
VRATA
POLKNA
PRODAJA
NA
KREDIT

ribnica

NOVO MESTO

Zdaj še konkreten akcijski program

Na četrti seji občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu so izvolili Janka Goleša za delegata na republiški konferenci slovenskih sindikatov in obravnavali osnutek političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov. Na splošno so menili, da je tak program sindikatov dobrodošel, vendar pa v njem pogršajo bolj konkretne naloge ter roke in izvajalce, ki naj bi posamezne cilje in naloge uresničili. Zato bi bilo treba na osnovi sprejetega dokumenta izdelati še poseben akcijski program. Poudarili so, da mora sindikat odločilneje vplivati na družbeno dogajanje, pri čemer je seveda treba angažirati vse članstvo, kajti če program ne bo dobil podpore vsega članstva, ga tudi izvajati ne bo mogoče.

Na seji so člani sveta še posebej skrbno obravnavali gibanje osebnih dohodkov, regresov za dopuste, naraščanje cen in izobraževanje. Podprli so program v tistem delu, ki pravi, da je treba zaposlenim zagotoviti take osebne dohodke, ki bodo zadostovali za življenjski minimum. Ob tem pa so poudarili, da ni nujno, da je prav 700 dinarjev osebnega dohodka spodnja meja. Zlasti ob tako hitrem naraščanju cen je namreč utemeljena bojazen, da ta vsota kmalu ne bo več zadostovala. Zato je hkrati nujno, da sindikati nastopijo proti nekontroliranemu zvišanju cen. Posebno pozornost pa bo treba v prihodnje posvetiti tistim delovnim organizacijam v kmetijstvu, gozdarstvu, pa tudi v industriji, ki v novomeški občini še z nizkimi osebnimi dohodki rešujejo svojo rentabilnost.

Sindikalni svet je podprl predlog, naj bi letos vse delovne organizacije v občini izplačale zaposlenim najmanj po 300 dinarjev regresa za dopust; pri tem pa naj bi upoštevali tudi nezaposlene družinske člane.

Zelo živahna je bila razprava o izobraževanju. Večina je menila, da so sedanji učni programi osnovnih šol prenatrpani, zato v osmih letih premalo učencev dokonča osnovno šolo. Od tod pa tudi pomanjkljiva izobrazba zaposlenih, po drugi strani pa vprašanje, kje in kako zaposliti tiste, ki osemletke niso končali. Nekateri so celo predlagali, naj bi za določene poklice, kot so na primer zidar, tesar in podobno omogočili mladim sprejem v uk tudi s sedmimi ali celo s šestimi razredi osnovne šole. Glede na sedanjo strukturo študentov so na seji menili, naj bi bili sindikati pobudniki za ustanovitve posebnega republiškega sklada za štipendiranje študentov iz socialno šibkih družin, predvsem pa iz obrobni in manj razvitih območij Slovenije, saj je splošno znano, da je zdaj prav iz teh krajev najmanj študentov.

R. Š.

V OBJEKTIVU

PRIPRAVE ZA KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV

V dogovoru s predsednikom mestne konference SZDL in sekretarjem mestnega komiteja ZKS Ljubljana je predsednik ljubljanskih sindikatov Rudi Bregar sklical posvet o vsebinskih in organizacijsko-kadrovskih pripravah na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Po plodni razpravi, v kateri so udeleženci posvetovali poudarili zlasti potrebo po temeljiti vsebinski pripravi na kongres v delovnih organizacijah samih in skrbnih volilnih pripravah, saj bodo na območju Ljubljane v 62 volilnih enotah neposredni proizvajalci izvolili 71 delegatov za kongres, se je konstituiral sedemnajstčlanski mestni koordinacijski odbor za priprave drugega kongresa samoupravljalcev, v katerega so vključene vse politične organizacije mesta in družbeno politične skupnosti. Za predsednika tega koordinacijskega odbora je bil izvoljen Rudi Bregar, za tajnika pa Zvonka Hafner.

JESENIŠKI ŽELEZARJI O POLITIČNIH CILJIH IN NALOGAH SLOVENSKE SINDIKATOV

Še bolj konkretno

V petek, 8. maja, se je sestel tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne Jesenice. Predsedstvo med obema sejama je sledila razprava o osnutku programa političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov. Uvodne misli v razpravo je podal predsednik občinskega sindikalnega sveta Štefan Rodl.

V zelo živahni razpravi o vsebini osnutka so se prepletala tudi konkretna vprašanja in težave, ki spremljajo delovni kolektiv jeseniške železarne. Čeprav je v nekaterih pogledih osnutek programa še premalo konkreten, so člani odbora menili, da je narejen velik korak naprej, s tem da je sindikat izoblikoval zelo jasna politična stališča do posameznih vprašanj in nalog sindikalnih organizacij.

Največ so na seji govorili o vprašanjih, na katera delovni kolektiv ne more vplivati, ki so dijo bodisi v republiški ali pa zvezni pristojnosti, se pa premalo sistematsko in prepočasno rešujejo. Stalno naraščanje cen osnovnih metalurških surovin in drugega materiala ob določenih cenah končnih izdelkov ter še ob vedno zaostreni nelikvidnosti, ogroža redne osebnih dohodke in je ob takem stanju o zagotovljenih najnižjih osebnih dohodkih težko govoriti. Cela vrsta še neresenih ali vsaj ne dovolj jasno rešenih sistemskih vprašanj v gospodarstvu in v politiki cen onemogoča učinkovito delovanje sindikata v smislu postavljenih političnih ciljev in nalog. Razen tega so merila za merjenje osebnega dohodka, družbenega standarda in drugo v Sloveniji še tako raznolika, da je skoraj nemogoča objektivna primerjava med posameznimi delovnimi organizacijami, gospodarskimi vejami, krajevnimi območji itd.

Precej kritike je bilo na seji tovarniškega odbora izrečene tudi na račun neenakopravnega obravnavanja posameznih panog gospodarstva. Govorili pa so tudi o vprašanjih družbenega dogovarjanja, ki ima v nekaterih primerih zaradi konjunkture ali monopolnega položaja posameznega partnerja značaj izsiljevanja in ne dogovarjanja.

V osnutku programa je tudi premalo poudarjena osebna odgovornost, ki bi se morala stopnjevat z delovnim položajem in funkcijo. Ostro so člani odbora kritizirali tudi pojave dvojne morale posameznikov, ki se kažejo na vseh ravneh, saj stališča, ki ga posamezniki zagovar-

jajo v predstavniki ali drugih organih, potem ne izvajajo v vsakodnevni praksi ali pa delajo celo nasprotno.

Ob tako neenakih ekonomskih pogojih posameznih gospodarskih vej in ob številnih odprtih sistemskih vprašanjih pa bo pri uresničevanju predlaganega programa političnih ciljev in nalog sindikata marsikaj problematična tudi odgovornost sindikata za uresničevanje predvidenega programa. Izrečena pa je bila tudi bojazen, da v osnovi dober program političnih ciljev in nalog sindikatov ne bi ostal samo mrtva točka.

—je

CENE IN KADRI

Iz razprav o osnutku političnih ciljev in nalog osnovnih sindikalnih organizacij na Goriškem

Po prvomajskih praznikih so na območju ObSS Nova Gorica začeli razpravljati o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov tudi v nekaterih osnovnih sindikalnih organizacijah.

V »Iskri« v Sempetru so ob razpravi o osnutku tega dokumenta s konkretnimi primeri iz lastne prakse in s podatki o poslovanju delovne organizacije skušali ugotoviti izvedljivost predlaganih programskih nalog. Primerjava je pokazala, da je predlog političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov realen in da so dejanske možnosti za njihovo uresničevanje. Pri tem pa so opozorili zlasti na potrebo po stabilizaciji cen kot predpogoju za uspešno programiranje in gospodarjenje. Nedavno dvigovanje cen je povzročilo precej upravičenega negodovanja v kolektivu. Delovni kolektiv »Iskra« se je namreč odločil nameniti ustvarjena sredstva tudi za nove investicije, ki bodo omogočile povečanje obsega proizvodnje, in se je s tem zavestno odrekel plačevanju višjih osebnih dohodkov. Dvigovanje cen je še po-

sebeno občutno v obmejnem področju, kjer so cene življenjskih potrebščin višje kot drugod v notranjosti. O zadevi naj bi na junjski konferenci slovenskih sindikatov razpravljali novogoriški delegat, ki naj bi se odločno zavzel za stabilizacijo cen.

Tudi v Podjetju za popraviljanje voz in strojev so skušali ugotoviti realnost in izvedljivost predlaganih ciljev in nalog. Ob skrbi za uspešno gospodarjenje mnogokrat puščamo skrb za

MURSKA SOBOTA

24. aprila je kolektiv tovarne »Mura« v M. Soboti praznoval 45-letnico obstoja tovarne oblačil in perila ter 20-letnico samoupravljanja.

Proslava 45-letnice obstoja tovarne ni praznik le kolektiva Mure, temveč praznik delovnih ljudi celotne občine ob 25-letnici osvoboditve. V program proslave so poleg ostalega vvrstili tudi podelitev nagrad in priznanj najzaslužnejšim delavcem tovarne, otvoritev novih proizvodnih prostorov v obratu oblačil in položitev temeljnega kamna za gradnjo objekta ženske konfekcije.

A. H.

Z OBČINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

ZASAVJE

Pred kratkim so zasavski občinski sindikalni sveti pripravili posvetovanje o zveznem predlogu za izpopolnitev sistema invalidskega zavarovanja, pred njim pa so imeli sestanek, na katerem so spregovorili o izpopolnitvi sistema pokojninskega zavarovanja. Na obeh razgovorih so sodelovali predstavniki društev upokojencev, svetov zavarovancev, komisij za socialno-zdravstvena vprašanja občinskih sindikalnih svetov in svetov za zdravstvo in socialno politiko občinskih skupščin iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja ob Savi.

Značilno za vse dosedanje razprave je to, da so izoblikovali številne nove predloge, tako v zvezi s pokojninskim kot invalidskim zavarovanjem in jih posredovali ustreznim republiškim oziroma zveznim komisijam. Nekaj posvetovanj o tem so pripravile tudi osnovne organizacije sindikata v zasavskih delovnih kolektivih, ki pa so bila posvečena bolj seznanjanju neposrednih proizvajalcev z najboljšimi stališči zveznega predloga.

CELJE

Minuli torek so se na 6. redni seji zbrali člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Osrednja točka razprave so bili politični cilji in naloge slovenskih sindikatov. Razprava pa je tekla tudi o predlogu pravilnika o delitvi pomoči nezaposlenim in o upravljanju s skladom za pomoč nezaposlenim. Na tej seji so razpravljali tudi o predlogu kandidatov za II. konferenco slovenskih sindikatov.

M. B.

ZA OBLIKAMI ŠE VSEBINA

IX. tednu bratstva in prijateljstva na rob

Z gospodarskimi in geografskimi vzroki je že od nekdaj pogojeno sodelovanje Slovencev in Hrvatov, ki jih sicer loči, toda tudi povezuje reka Drava. V želji, da bi te stike še bolj negovali in jih tudi poglobili ter razširili, so sindikati ptujske občine že pred desetletjem uresničili zamisel o vsakoletnem tednu bratstva in prijateljstva. O vitalnosti in koristnosti takšne zamisli, ki sta jo že prvo leto podprli tudi občini Varaždin in Cakovec, priča zlasti dejstvo, da zdaj v vsakoletnih prireditvah v okviru tedna bratstva in prijateljstva sodeluje že šest slovenskih in hrvaških pobratenih občin: Cakovec, Koprivnica, Ormož, Ptuj, Slovenska Bistrica in Varaždin.

Za organizacijo letošnjih prireditev, ki so se časovno nekako »ujele« s praznovanjem dvajsetletnice samoupravljanja, 25-letnice osvoboditve in stoletnice Leninevega rojstva, so pod pokroviteljstvom živilskega kombinata PODRAVKA poskrbele družbeno-politične organizacije in skupščina občine Koprivnica.

Kaj lahko zapišemo letošnjemu, že IX. tednu bratstva in prijateljstva na rob? Predvsem to, da sodelovanje navedenih šestih občin dobiva čedalje bolj konkretno vsebino. Tako se je tudi letos zvrstila vrsta športnih prireditev, kulturno-umetniška društva in organizacije so za prebivalce Podravja pripravile kar 700 nastopov in prireditev, ki jih je gledalo ali poslušalo kakih 20.000 ob-

čanov. Oboje nedvomno priča o tem, da se prebivalstvo želi kar najbolj seznaniti med seboj; da želi spoznati tudi tovrstna prizadevanja sosedov.

Za prihodnji razvoj sodelovanja in za potek tedna bratstva in prijateljstva pa je veliko bolj pomembno povezovanje njihovih skupnih gospodarskih interesov. Po vrsti posvetovanj, ki so jih v preteklosti organizirali v zvezi z različnimi gospodarskimi in drugimi vprašanji, se zdaj vse bolj krepijo tudi konkretne vezi med delovnimi organizacijami navedenih občin. V večini primerov sicer še vedno gre za čisto trgovske stike, vendar se čedalje bolj krepijo tudi dogovori o poslovno-tehničnem sodelovanju in kooperaciji ter o skupnem nastopanju na trgu turističnih in drugih storitev. Podravje, na primer, razpolaga s tolikšnimi turističnimi in drugimi posebnostmi, da bi lahko, če bi združili moči in prizadevanja, na evropskem trgu turističnih storitev pomenilo svojstveno celoto, kakršni pri nas ni primere.

Za oblikami sicer raznovrstnega, plodnega in uspešnega manifestativnega sodelovanja torej prihaja tudi globlja vsebina tega povezovanja. Zato verjamemo, da bo mogoče ob letu, ko bo občina Slovenska Bistrica prireditev jubilejnega — X. tedna bratstva in prijateljstva, o vsem tem mogoče povedati že precej več.

—mG

PREDSEDSTVO RS ZSS MITJI RIBIČIČU

Predsedstvo republiškega sindikalnega sveta je 8. maja letos poslalo predsedniku ZIS Mitji Ribičiču pismo, v katerem ga seznajajo s stališči Zveze sindikatov Slovenije do stabilizacije na tržišču. Predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek je v imenu predsedstva zagotovil zveznemu svetovnemu svetu podporo pri vseh ukrepih, ki bi umirili gibanja na tržišču in na področju cen.

»Preko vaše izjave javnosti smo obveščeni«, je rečeno v pismu predsedniku ZIS, »da namerava zvezni izvršni svet predlagati zvezni skupščini nekatere ukrepe, ki bi stabilizirali položaj na tržišču in preprečevali nesmotno in nebrzdano naraščanje cen. Dovoljujemo si vas obvestiti, da je predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije v mesecu marcu podrobneje analiziralo gibanje cen, zlasti tistih artiklov, ki neposredno vplivajo na osnovni standard delovnih ljudi. Nekatera stališča in predloge, da bi zajezili ali pa vsaj omilili sedanjo nevzdržno »dirko« cen, smo posredovali vsem občinskim skupščinam, republiški skupščini, njenemu izvršnemu svetu pa tudi zvezni skupščini.«

... v jugoslovanskih sindikatih

POGOJ ZA POKOJNINO NAJ BO DELOVNA DOBA

S r b i j a

Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Srbije je na eni zadnjih sej obravnaval stališča javne razprave o izpopolnitvi sistema invalidskega in pokojninskega zavarovanja. Svoje mnenje pa je v tej razpravi izreklo več kot 100 delovnih organizacij, ki zaposlujejo skupno 120.000 delavcev.

Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva je pri sumiranju rezultatov te javne razprave upošteval mišljenje večine delovnih organizacij, da naj bo pogoj za polno pokojnino delovi staž in ne starostna doba. Večina delovnih organizacij, ki se izreka za uveljavitev tega načela, namreč pristavlja, da je delo pri nas osnovna kategorija družbeno-ekonomskega sistema, na kateri so zasnovane in od katere so odvisne vse pravice, materialni in družbeni položaj človeka. Razen tega pa so tudi glavni viri v financiranju zavarovanja odvisni od dela in od rezultatov dela.

Prav tako je republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Srbije sprejel stališče, da ni objektivnih pogojev za vsesplošno skrajševanje delovnega staža; zato pa je treba skrajševanje delovnega staža na delovnih mestih, ki to resnično terjajo, reševati prek benefičnega delovnega staža ter na osnovi znanstveno izoblikovanih in družbeno zasnovanih meril in kriterijev. Zavoljo tega je republiški odbor sprejel sklep, naj bi bil pogoj za doseg polne pokojnine 40 let delovnega staža za moške in 35 let za ženske. Pravico do pokojnine — čeprav ne polne — pa bi naj imeli tudi vsi moški, ki so dopolnili 60 let, in ženske, ki so dopolnile 55 let, a tudi v tem primeru pod pogojem, da imajo delavci za seboj 20 let delovnega staža. Ker je naletela na splošno podporo pravica delavcev, da se lahko predčasno upokojijo s 55 leti starosti moški in s 50 leti ženske, se je republiški odbor zavzel, naj bi bila ta pravica vključena tudi v novi sistem in naj bi do leta 1980 na ta način upokojeni delavci prejeli 70 % od pokojninskih osnov, zatem pa naj bi se tovrstna pokojnina obračunavala na osnovi ekonomskih izračunov, se pravi v odvisnosti od dolžine in višine vlaganj.

T. B.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE: Od poletja lani sem brezposeln in sem do sedaj vložil že več prošelj za zaposlitev, obenem sem se prijavil tudi na več razpisov prostih delovnih mest. Nazadnje sem se prijavil na razpisano delovno mesto KV ključavničarja, a čeprav izpolnjujem vse pogoje tako glede zahtevane kvalifikacije kot tudi glede delovne dobe v razpisu in čeprav nihče drug od prijavljenih teh pogojev ni izpolnjeval, nisem bil sprejet na delo. Na mojo intervencijo v podjetju, zakaj nisem sprejet na delo, so mi odgovorili, da me niso dolžni sprejeti na delo, čeprav izpolnjujem vse pogoje. Smatram, da tako stališče podjetja ni pravilno, zato vas prosim za vaše mnenje.

B. R., Ljubljana

ODGOVOR: S pritožbo in nato s tožbo lahko kandidat, ki se je prijavil za razpisano delovno mesto, izpodbija po določilu čl. 23 TZDR le, da razpis ni bil izveden po določenem postopku in da je kršitev postopka lahko bistveno vplivala na sklep o izbiri kandidata ali da izbrani kandidat ne izpolnjuje predpisanih pogojev. Sodišče lahko tako izreče za neveljaven sklep o izbiri kandidata ali izreče za neveljaven razpis in izbere kandidata. Drugih zahtevkov kandidat, ki ni uspel po razpisu, ne more uveljavljati in tako ne more zahtevati, da se ga sprejme na delo, čeprav je edini izmed kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa za zasedbo delovnega mesta. Delovne organizacije seveda ni dolžna sprejeti na delo kandidata, čeprav le-ta izpolnjuje pogoje razpisa, saj pri tem, koga bo sprejela delovna skupnost v članstvo, svobodno ukrepa.

A. POLJANŠEK

VPRAŠANJE:

Z ženo sva v delovnem razmerju in imava otroka, ki hodi v šolo. Na zemljiški parceli, ki meri 925 m², sva si zgradila hišo. Od vrta nama je občinska uprava za dohodke za leto 1969 predpisala prispevek od kmetijstva v znesku 20 dinarjev. V letu 1969 je znašal najin skupni osebni dohodek 217.521,11 din. Zavod za socialno zavarovanje je zavrnil zahtevek za priznanje pravice do otroškega dodatka, češ da skupni dohodek na enega družinskega člana presega dovoljeni cenzus za 15 par.

Zanima me, ali je občinska uprava za dohodke ravnala prav, ko je odmerila dohodnino od zemljišča, ki meri manj kot 1000 m².

E. J. — Ptuj

ODGOVOR

Prispevkov od kmetijstva so oproščeni dohodki od zemljišč pod stavbami in od dvorišč do 500 m², če niso oddana v zakup ali se ne uživajo ločeno od stavbe. To je določeno v 65. členu republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS št. 7/69).

Ker vaše dvorišče meri več kot 500 m², ni pogoja za davčno oprostitve.

M. VEHOVEC

VPRAŠANJE: Z odločbo o razporeditvi mi je naloženo, da nastopim delo na novem delovnem mestu v roku enega tedna. Vložila sem pritožbo na višji organ upravljanja, kot to določa pravni pouk, zato bi bila moja dolžnost, da nastopim novo delovno mesto šele tedaj, ko bo postala ta odločba dokončna. Za-

nima me, kakšne sankcije lahko podjetje izvaja, če do odločitve pritožbenega organa ne nastopim novega delovnega mesta.

A. J. — POSTOJNA

ODGOVOR: Vaše stališče, da morate nastopiti delo na drugem delovnem mestu šele tedaj, ko je postala razporeditvena odločba dokončna, je pravilno, saj to vašo pravico izrecno določa tudi TZDR. Ker se tako opirate na zakonite pravice, ki vam gredo po zakonu, delovna organizacija ne more uvesti zoper vas postopka zaradi ugotovitve kršitve delovne dolžnosti niti vam ne more izreči ukrepa zaradi kršitve delovnih dolžnosti. Edino v primeru, če bi bili razporejeni začasno na drugo delovno mesto zaradi izrednih okoliščin, ki so nastopile v podjetju, bi morali delo na drugem delovnem mestu takoj nastopiti, ker v takem primeru ugovor ne zadrži izvršitve razporeditvene odločbe.

A. POLJANŠEK

KUPON za pravno posvetovalnico DE

PRIPRAVE NA II. KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV JUGOSLAVIJE

V tej rubriki bomo objavljali zanimive primere iz naše samoupravne prakse, povzete iz več kot sto prispevkov, ki jih delovni kolektivi Jugoslavije pripravljajo za II. kongres samoupravljalcev in ki bodo nedvomno najprepričljivejši dokaz globine in širine delavskega samoupravljanja, ki smo ju že dosegli.

Sindikat v Železarni Jesenice

Jeseniški železarji so v statutu svoje delovne organizacije spregovorili tudi o mestu in vlogi sindikalne organizacije, ji omogočili delovanje, hkrati pa tudi materialno osnovo

Kot prvi primer objavljamo najpomembnejše značilnosti o tem, kako statut železarne obravnava pravice in delo sindikalne organizacije v železarni. Povzemamo jih iz prispevka »Neposredno samoupravljanje, položaj družbeno-političnih organizacij in samoupravno razreševanje konfliktnih situacij v Železarni Jesenice« in iz razgovora z avtorjem tega prispevka Milanom Polakom in Tomažem Ertlom. Tovariš Polak je sekretar organov samoupravljanja v železarni, Tomaž Ertl pa je bil sekretar tovarniškega komiteja ZK v času pripravljanja statuta železarne.

NAJVAŽNEJŠE FUNKCIJE SINDIKATA

Kako torej statut železarne obravnava mesto in vlogo sindikata?

Delovna skupnost železarne omogoča in posebej podpira delovanje sindikalne organizacije s statutom ZSJ, ZSS in s pravili osnovne organizacije sindikata železarne ter v statutu določa, kako se njena funkcija uresničuje v sistemu samoupravljanja v tovarni. Po določilih statuta se njena funkcija uresničuje zlasti v naslednjem:

- da v soglasju s pristojnimi samoupravnimi organi ali pa samostojno, kadar je njena pobuda neutemeljena zavrnjena, skliče sestanke delovnih skupin o vprašanjih, ki zadevajo koristi posameznikov ali delovne skupnosti;
- da daje svoje predloge ob sprejemanju ali spreminjanju statuta in drugih splošnih aktov, o katerih morajo razpravljati samoupravni organi;
- da organizira volilni postopek za volitve članov samoupravnih organov na vseh samoupravnih ravneh v tovarni;
- da je nosilec kandidatne liste za člane samoupravnih organov, ki jo sprejemajo zbori volilnih enot v tovarni;
- da se pred odločitvijo v samoupravnih organih obravnava vse tiste programe, ki zadevajo neposredne interese članov delovne skupnosti;
- da predlaga in zahteva izvedbo referendumov o vprašanjih, ki jih določata zakon in statut;
- da predlaga ali zahteva odpoklic posameznih članov ali kolektivni odpoklic samoupravnega organa v obratu, delovni enoti ali tovarni oziroma predlaga delavskemu svetu železarne glasovanje o zaupnici individualnemu izvršilnemu organu.

VOLITVE SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN KONTROLA NJIHOVEGA DELA

Po zakonu o volitvah organov delavskega samoupravljanja sindikat ni bil nosilec kandidatne liste, čeprav to ni bilo izrecno prepovedano. Po sprejemu XV. ustavnega amandmaja pa delovne organizacije to vprašanje lahko uredijo po svoji volji. Jeseničani so ga tako, da so odkrito pooblastili sindikalno organizacijo za izvedbo volitev, trdno prepričani, da s tem prav v ničemer ne bo kršena demokratičnost volilnih priprav, saj kandidatno listo tako in tako potrjujejo, spreminjajo in dopolnjujejo zbori volivcev. Sindikalna organizacija je močno prisotna vse do osnovne celice družbenega dela, do delovne skupine in če upoštevamo, da se v posredne organe upravljanja v železarni voli kar kakih 900 ljudi, potem ni dvoma, da v svojih premissih pripravah za volitve lahko bolje oceni ustreznost kandidatov, kot pa bi to lahko stihistično opravili na samem zboru volivcev.

Ce ima sindikalna organizacija že pravico organizirati volitve in biti nosilec kandidatne liste za člane samoupravnih organov, ima potem, logično, tudi pravico, da predlaga razrešitve oziroma odpoklic posameznikov ali pa celotnih samoupravnih organov, ki po njenem prepričanju niso opravičili izkazanega zaupanja volivcev. Zato ima tudi pravico vpogleda v delo samoupravnih organov; v skladu s določili statuta jo morajo samoupravni organi obveščati o svojih sejah in jo seznanjati z gradivom za te seje enako kot svoje člane, dobiti pa mora tudi zapisnike in vso dokumentacijo o delu organov.

OMOGOČANJE DELA SINDIKATA

Statut železarne mimo naštetih pravic in možnosti za delo sindikalne organizacije določa tudi materialno osnovo za to delo — s tem, da zagotavlja potrebna materialna sredstva, ustrezne prostore za redne in izredne sestanke, dopušča sklic sindikalnih sestankov med rednim delovnim časom, predsednikom sindikalnih odborov pa prizna nadomestilo osebnega dohodka za čas, ko zaradi opravljanja svojih funkcij zapustijo svoje delovno mesto. V okviru izobraževalnega programa je voljenim sindikalnim delavcem zagotovljeno izobraževanje v okviru svoje organizacije (letno največ tri dni plačanega dopusta), zagotovljena pa so tudi sredstva za izobraževanje.

MILAN POGAČNIK

VELEBLAGOVNICA

LJUBLJANA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka,

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

S SEJE PREDSEDSTVA RO SINDIKATÁ GRADBENIH DELAVCEV SLOVENIJE

PRED NOVIMI DOGOVORI?!

Osnutek o samoupravnih sporazumih v industriji opečnih izdelkov v javni razpravi

Glavna točka dnevnega reda 15. seje predsedstva republiškega odbora Sindikata gradbenih delavcev Slovenije, ki je bila minuli petek v Ljubljani, je bila razprava o osnutku samoupravnih sporazumov v industriji opečnih izdelkov Slovenije.

Že uvodomu moramo poudariti, da so bile sindikalne organizacije gradbenih delavcev Slovenije v minulemu letu izredno aktivne in uspešne pri urejanju medsebojnih družbenih odnosov. Dogovorile so se o osnovnih elementih gospodarjenja z družbenimi sredstvi in standarda svojih delavcev. V temeljiti javni razpravi so delovne organizacije tudi uskladle svoje in družbene interese ter jih zapisale in sankcionirale v samoupravnih sporazumih.

Aktivnost gradbeništva pri pripravi prvih osnutkov sporazumov in kasnejše konkretne razprave o vsebini dogovarjanja so zajele tudi industrijo gradbenega materiala. Odbor skupine proizvajalcev opečnih izdelkov pri svetu za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala gospodarske zbornice Slovenije je na osnovi določil sporazuma o postopkih za samoupravno dogovarjanje in načelih za izvajanje samoupravnih dogovorov v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala ter na pobudo Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije že na svoji seji ob koncu minulega leta sprejel sklep, da se delovne organizacije industrije opečnih izdelkov dogovarjajo samostojno, ločeno od drugih skupin industrije gradbenega materiala. Republiški odboru sindikata gradbenih delavcev Slovenije, Gospodarski zbornici SRS in Biroju gradbeništva Slovenije pa je predlagal sestavo organizacijske komisije za vodenje postopka in za prilagoditev vsebine že veljavnih sporazumov v gradbeni operativni specifičnim potrebam industrije opečnih izdelkov.

Sporazum o postopkih za samoupravno dogovarjanje in o načelih za izvajanje samoupravnih dogovorov v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala je dala organizacijska komisija v javno razpravo že v decembru minulega leta. Ta sporazum je temeljni in sestavni del vseh preostalih sporazumov; opredeljuje možnosti in pogoje, zagotavlja nadzor nad izvajanjem, arbitražo in učinkovitost sankcij, kadar podpisniki dogovorov ne bi spoštovali določil sporazumov. Ta dogovor je sprejelo 62 % delovnih organizacij, ki zaposlujejo 68,7 % delavcev v industriji opečnih izdelkov.

Za javno razpravo v delovnih organizacijah pa so tudi že pripravljali osnutki naslednjih sporazumov: sporazum o najnižjih obračunskih osnovah za delitve osebnih dohodkov in o vrednotenju dela v kalkulacijah, sporazum o osnovnih kriterijih za delitve dohodka v delovnih organizacijah industrije opečnih izdelkov, sporazum o minimalnih standardih pri urejanju stanovanjskih domov in delavskih naselij za delavce v industriji opečnih izdelkov in sporazum o zaposlovanju in izobraževanju delavcev v industriji opečnih izdelkov.

Vsi predlagani osnutki samoupravnih sporazumov imajo tri skupne osnovne cilje:

- Določiti enotna izhodišča in pogoje gospodarjenja v delovnih organizacijah, kar naj omogoči pošteno medsebojno tekmovanje na trgu. Razlike pri osvajanju trga naj se pokažejo le kot posledica višje ali nižje produktivnosti, ekonomičnosti poslovanja in doseganja boljše ali slabše kvalitete proizvoda.
- Zaščititi delavce pred posledicami slabega gospodarjenja

in živetarjenja v nerentabilnih delovnih enotah z določili, kako se mora v izhodiščnih osnovah vrednotiti delo in kako urejati življenjske in delovne razmere delavcev.

Pospešiti reševanje tistih problemov v delovnih organizacijah, ki vplivajo na oblikovanje dohodka. Ti problemi pa so povezani bodisi z integracijo proizvajalnih sil v industriji opečnih izdelkov, ali pa izhajajo iz dolgoročnega programa razvoja industrije: specializacije, delitve dela, racionalizacije

osnovnih sredstev, uvažanja sodobne tehnologije in organizacije dela itd., itd.

Ce je komisiji uspelo zbrati dovolj tehničnih argumentov za sprejem samoupravnih sporazumov v industriji opečnih izdelkov, bo pokazala javna razprava, ki se je začela v začetku tega meseca. Po končani javni razpravi, predvidoma bo to v začetku junija, bo organizacijska komisija obravnavala pripombe in spremenišne predloge. Izpolnjene osnutke sporazumov pa bodo potlej prejeli v

obravnavo in potrditev vsi samoupravni organi industrije opečnih izdelkov v Sloveniji.

Kljub temu, da na seji predsedstva republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev ni bilo pomembnejših pripomb na osnutek samoupravnih sporazumov, ne moremo mimo pomisleka bojazni, ki so jo izrekli nekateri člani, češ da dajejo sporazumi vse premalo poudarka skrbi za strokovni kader. S tem v zvezi smo na seji slišali tudi mnenje, da je predvideni odstotek dohodka za potrebe izobraževanja odločno prenizek. Toda ta in druga »sporna« vprašanja, naj razreši javna razprava.

ZAHODNA NEMČIJA SKOZI NAŠA OČALA

PRIHOD V DÜSSELDORF

Delegacijo mestnega odbora sindikata delavcev industrije Ljubljana in ObSS Kranj, ki je bila gost Industriegewerkschaft Chemie-Papier-Keramik v Düsseldorfu, je sestavljalo 18 članov. Kot vodja delegacije sem se že lani seznanil z nekaterimi predstavniki tega sindikata in sem bil zelo vesel ponovnega srečanja z dobrimi znanci in prijatelji Jugoslavije ter našega samoupravnega sistema.

Po 18-urnem potovanju smo prispeli v Düsseldorf, ki je bil cilj našega potovanja. Na železniški postaji nas je pričel Dieter Kretschmer — eden izmed sekretarjev sindikata IG Chemie, ki nas je nato 10 dni spremljal na naši poti. Po pričetnem pozdravu sem predstavil člane delegacije, nato pa smo šli na sprejem k predsedniku sindikata mesta Düsseldorf Rudolfu Kürnbergu, ki nam je med drugim takole zaželel dobrodošlico: »Različne poti za dosego končnega cilja nas ne ovirajo, da bi ne mogli biti prijatelji in sodelovati pri medsebojnem spoznavanju in razreševanju problemov.«

Mesto Düsseldorf leži pretežno na desnem bregu Rena. Ima nekaj več kot 700.000 prebivalcev in je tipično industrijsko mesto z dokaj urejenimi komunikacijami in urbano zgradbo.

Industrijski razvoj Düsseldorfa sega v obdobje po letu 1850 in ima torej industrija močno tradicijo. Po letu 1909 se je pričelo mesto širiti tudi na levi breg Rena, tako da se danes razprostira že po površini 158,3 kvadratnega kilometra. V drugi svetovni vojni je bilo mesto močno poškodovano, uničenih je bilo 85 odstotkov zgradb.

Danes je Düsseldorf spet bogato in ekonomsko pomembno mesto za ta del ZRN, ki je gospodarsko izredno razvit. Od leta 1946 dalje je Düsseldorf glavno mesto pokrajine Nordrhein-Westfalija, kjer živi 17 milijonov ljudi in kjer je 40 odstotkov vse zahodnonemške industrije. Samo mesto Düsseldorf z bližnjo okolico zaposluje 420.000 delavcev. V neposredni bližini pa so še mesta Köln, Essen, Leverkusens, vsa industrijsko zelo razvita.

ŽIVLJENJSKE IN DELOVNE RAZMERE DELAVCEV

Pri nas vlada prepričanje, da je življenjski standard v ZRN zelo visok in se o tej stvari govori s prizvokom obljubljenе dežele. Mi pa smo se lahko prepričali tudi o nasprotnem. Plača nekvalificiranega delavca se giblje med 400 in 600 markami mesečno, kvalificirani delavci pa tudi ne zaslužijo dosti več. Na splošno lahko ugotovimo, da so življenjski stroški izredno visoki. Tako velja mesečna najemnina za skromno podstrešno stanovanje 250 mark. Stanovanja so nasploh zelo draga. V mestu ni mogoče dobiti v najem solidnega stanovanja za manj kot 300 mark mesečne najemnine. Za tri do štirisobno stanovanje je treba odšteti od 400 do 500 mark mesečno. Tega si delavci ne morejo privoščiti, zato v glavnem stanujejo v predmestjih, kjer so cene stanovanj nekoliko nižje.

Tudi druge dobrine so zelo drage. Moški čevlji, ki bi pri nas veljali približno 120 din, veljajo v Düsseldorfu od 200 do 250 din. S tramvajem se je mogoče peljati za 2,60 din (0,75 DM), prav tako so zelo dragi prehranbeni artikli, sploh pa so visoke cene gostinskih uslug. Teh nekaj po-

datkov nam daje površno sliko o življenjskih razmerah v ZRN, na vsak način pa sledi iz njih ugotovitev, da realni življenjski standard delavca v Zahodni Nemčiji ni bistveno višji kot pri nas.

BLIŠČ IN BEDA SODOBNEGA KAPITALIZMA

V Düsseldorfu nas je impresionirala ureditev cestnega omrežja. Ceste, ki povezujejo Düsseldorf z Essenom, Kölnom in drugimi mesti, so skoraj povsod speljane nad hišami, tako da tranzit ne ovira mestnega prometa. Prav tako smo občudovali organizacijo proizvodnje in druge tehnične dosežke. Ko sem našemu gostitelju Dieterju Kretschmerju omenjal svoje vtise, mi je odgovoril naslednje: »V teh nekaj dneh bivanja pri nas vas je impresionirala organiziranost naše potrošniške družbe. Videli ste dobro organizirane tovarne, lepe ceste, urejene trgovine, lepo oblečene ljudi in še marsikaj drugega. Toda videli niste bede, ki se skrivajo za zunanjim bliščem. Dobro si oglejte vse tisto, kar je znotraj tovarniških zidov, poslušajte delavce in spoznati boste napuh in bedo sodobnega kapitalizma.«

In res smo se temeljito seznanili tudi s to drugo platjo, o kateri je govoril naš gostitelj. Videli smo delavce v proizvodnji, ki delajo za nizke mezde, govorili smo z njimi in zaupali so nam svoje probleme. Življenjske razmere nekaterih od njih so zelo bedne. Slaba prehrana in slabo stanovanje za veliko dela, to so v kratkem značilnosti tistega, čemur pravimo druga plat, ki pa je skrita za zunanjim bliščem.

(Nadaljevanje prihodnjič)
ZVONE ŽAGAR

V Modni hiši si lahko izberete bogat asortiment damske poletne konfekcije. Izbirali boste lahko med najrazličnejšimi modeli za šport, počitnice, službo ter modeli za svečane priložnosti. Poleg tega so na oddelku damske konfekcije v prodaji ekskluzivni, visoko modni modeli v omejenem številu.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

DOPISNIKI POROČAJO

● KOPER

SINDIKATI ZA REKREACIJO DELAVCEV

Obalni sindikalni svet Koper bo tudi letos prispeval iz predvidenih sredstev za rekreacijo tistim sindikalnim organizacijam, ki same ne morejo financirati 10-dnevnega oddiha v počitniških domovih, okrevališč ali zdravilišč socialno ali zdravstveno najbolj potrebnim delavcem. Ta sredstva naj bi dobili le tisti delavci, ki so okrevanja nujno potrebni in sami zaradi nizkih osebnih dohodkov tega finančno ne zmorejo. Obalni sindikalni svet Koper predlaga, naj bi sindikalne organizacije proučile možnosti, da bi njihove delavce, ki sami nimajo sredstev, poslal na okrevanje tudi kakšen drug organ, zavod ali organizacija (KZZS, skupščine občin, podjetja ali zavodi). Sindikalne organizacije naj bi tudi same prispevale del sredstev za sofinanciranje rekreacije potrebnim članom, saj bi jih tako lahko poslali več na okrevanje. K. C.

● JESENICE

ZDRAVSTVENI DELAVCI SO SI IZBOLJŠALI POGOJE ZA LETOVANJE

Zdravstveni delavci jeseniške bolnišnice so si že dalj časa želeli, da bi imeli njihov zavod na morju počitniško hišico, kjer bi lahko bolj poceni letovali. Uprava zavoda in sindikalna organizacija sta zbrali nekaj sredstev in tako imajo pri Umagu že štiri leta montažno hišico, v kateri je na voljo osem ležišč. Sezona traja od prvega junija do 15. septembra in hišica je vedno polna. Letos bodo uredili še okolico, dokupili pa so še nekaj zemlje, kjer lahko zdravstveni delavci jeseniške bolnišnice tudi kampirajo. B. B.

● CELJE

GOSTINSKO TURISTIČNE PRIREDITVE

Bliza se višek gostinsko-turistične sezone v letošnjem letu. Da bi potekalo vse v najgostejšem redu in v zadovoljstvu letovcev in turistov, je minuli teden medobčinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti sklical tretjo redno sejo komisije za gostinstvo in turizem. Člani komisije so z zavzetostjo in čutom odgovornosti razpravljali o pripravi za gostinsko-turistične prireditve. Zavzemali so se za številnejše in kvalitetnejše prireditve na območju medobčinskega odbora. mb

● CELJE

TUDI LETOS NOVO POČITNIŠKO HIŠICO

Komisija za oddih pri osnovni organizaciji sindikata v celjski Libeli pripravila tudi letos prijetno letovanje za svoje člane. To podjetje ima v Umagu, Rovinju in na Pohorju skupaj devet počitniških hišic. Kapaciteta teh hišic je 45 ležišč. Toda, zaradi izrednega zanimanja za tovrstno letovanje v teh krajih, komisija, katero uspešno vodi JOŽE TANSEK, ne more zadovoljiti vsem kandidatom. Zato je osnovna organizacija sindikata sprejela že aprila sklep, da bodo nabavili nove hišice.

Stopili so že v stik s priznanim tovarno počitniških hišic Jelovico iz Skofje Loke. Tako bodo nabavili vsaj eno hišico, če bodo imeli denar za dve. Kazern tega pa bo osnovna organizacija sindikata skupaj z društvom Ljudske tehnike Libele rekonstruirala počitniški dom na Pohorju in dogradila še nove prostore.

Tako nameravajo reševati pri sindikalni organizaciji Libele vprašanje oddiha svojih članov. Vse obstoječe hišice ob morju pa so zasedene od 1. maja in vse do 20. septembra. J. Kuzma

● ZASAVJE

SINDIKATI O POLETNEM LETOVANJU

Na občinskih sindikalnih svetih v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju ob Savi so imeli pred kratkim razgovore z upravnimi odbori občinskih sindikalnih ali drugih počitniških skupnosti. Ob tej priložnosti so posebej razpravljali o politiki letovanja članov osnovnih organizacij sindikata, o problemih v zvezi s cenami letošnjih oskrbnih dni v počitniških domovih, sredstvih, ki so jih ali jih še bodo prispevale delovne skupnosti za letovanje svojih zaposlenih, pa tudi o nekaterih drugih aktualnih vprašanjih oddiha in rekreacije delovnih ljudi. Kot smo že poročali, se nikjer ne bodo mogli izogniti podražitvam oskrbnih dni v počitniških domovih. Vendar so občinski sindikalni sveti predlagali, naj bi kljub temu pozorno in vsestransko preučili možnosti samo za manjše potem po cenah oskrbnih dni in tudi letos uvedli nižje cene v času pred in po glavni sezoni. Poleg tega se občinski sindikalni sveti zavzemajo za pomoč pri letovanju socialno ogroženih delavcev, predvsem tistih delovnih ljudi, ki imajo najnižje osebne dohodke in dokaj številne družine. V nasprotnem primeru vsi ti zaposleni ljudje letos ne bodo imeli nobenih možnosti prebiti deset dni v počitniških domovih, čeprav jim je oddih nujno potreben. -m-

GHETALDUS
Ljubljana Wolfova 3

**KVALITETNO IN V
NAJKRAJŠEM ČASU**

Izdelujemo očala tudi brez receptov ter opravljamo vsa popravila

PRODAJAMO:

● zaščitna očala ● sončna očala ● foto-aparate ● fotomaterial

Poslovalnice v Kranju, Trbovljah in Kopru

ZASKRBLJUJOČE UGOTOVITVE KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA RAVNE NA KOROŠKEM

ZARADI BOLEZNI IZGUBLJENIH 531.952 DNI

Na področju KSSZ delavcev Ravne na Koroškem so v preteklem letu zaradičasne nezmožnosti za delo, to je zaradi bolezni, nesreč pri delu, poklicnih bolezni, nege družinskega člana, nosečnosti in poroda, skrajšanega delovnega časa itd. izgubili kar 531.952 delovnih dni. V poprečju je bil lani vsak zavarovaneec na področju ravne za delo kar 17 dni.

Drugeče rečeno: lansko leto so v občinah Velenje, Slovenj Gradec, Dravograd, Radlje ob Dravi in Ravne na Koroškem izgubili toliko delovnih dni zaradičasne nezmožnosti za delo, kolikor bi jih v enem letu ustvarili v tovarni s 1694 zaposlenimi delavci! Podatek je naravnost zaskrbljujoč in bo treba v prihodnje nedvomno skrbno preučiti vzroke, ki pogojujejo naraščanje izostankov z dela zaradičasne nezmožnosti.

Statistični podatki kažejo, da je bilo lani, ne upoštevaje pri tem porodnice, v »bolniški« kar 3,70% vseh aktivnih zavarovancev na področju ravenske KSSZ delavcev. Res da so izostanki v poprečju za 0,27% manjši, kot so bili v poprečju v Sloveniji in da je bilo v letu 1969 manj izostankov le še na področju KSSZ delavcev Murske Sobotice, pa so podatki ven-

darle močno zaskrbljujoči, zlasti še, če istočasno primerjamo še poprečje izostankov po posameznih občinah, ki je naslednje: Dravograd 4,0%, Radlje ob Dravi 3,17%, Ravne na Koroškem 3,14%, Slovenj Gradec 3,25% in Velenje 4,40%.

Iz leta v leto se občutno večja tudi število nesreč. V letu 1969 jih je bilo prijavljenih kar 2619 (vseh zavarovancev je bilo ob koncu preteklega leta nekaj nad 32.000 oz. 7,46% več kot leta 1968). Medtem ko je prišla še 1967, leta 1 nesreča na 15 zavarovancev, 1968 je prišla že na 13 zavarovancev, lani pa celo že samo na 11 zavarovancev. Se pravi, da je bilo leta 1967 1855 nesreč (od tega 3 smrtni), leta 1968 2228 (5 smrtnih), lani pa že 2619 (vendarle samo 1 smrtna). Kljub temu, da je na področju ravenske KSSZ delavcev kovinsko predelovalna industrija precej razvita, pa je bilo nesreč sorazmerno malo, le 386, precej pa jih je bilo ob tem v nekaterih drugih dejavnostih, tako v kulturni in socialni dejavnosti kar 182, v obrti 106, trgovini 51 itd.

VSE VEČ INVALIDOV

V preteklem letu je bilo na področju občin Velenje, Slovenj Gradec, Dravograd, Radlje ob Dravi in Ravne na Koroš-

kem 936 uživalcev nadomestil, in sicer jih je prejelo 52 nadomestila v obliki oskrbnine za čas rehabilitacije, 62 časna nadomestila zaradi nezaposelnosti (invalidi), 104 zaradi zaposlitve s skrajšanim delovnim časom in kar 728 zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Število uživalcev nadomestil se je povečalo od 525 v letu 1967 na 936 lani, največ pa število uživancev nadomestil zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu.

Nič kaj razveseljiva ni ugotovitev, da se večja števila invalidov. Vse več je invalidov, ki niso zaposleni; lani jih je bilo 62. Nezaposlene delovne invalide je sila težko vključevati v delo. V delovnih organizacijah se izgovarjajo na prenizko produktivnost invalidov pa še na marsikaj drugega.

Ko že govorimo o večanju števila invalidov na področju ravenske KSSZ delavcev, moramo nedvomno zapisati tudi, da na tem področju prevladuje težka industrija (rudniki, železarna, gozdarski obrati), kjer so pogoji za delo izredno težki in je tudi možnosti za nesreče precej več. V delovnih organizacijah s takimi delovnimi pogoji pa je zaposlenih polovico vseh delavcev!

-vš

OB PREKINITVI DELA V »AVTOPROMETU« V NOVI GORICI

Kako nagrajevati

Osebnih dohodkov in njihova delitev — vzrok nezadovoljstva, ki je privedlo do dveurne prekinitve v delavnicah in v delu uprave novogoriškega »Avtoprometa«

V novogoriškem »Avtoprometu« so v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami ostajali za osebnimi dohodki. Tudi merila za delitev osebnih dohodkov niso bila stimulativna, zlasti ne za strokovnjake, ki jih podjetje za svojo nadaljnjo rast nujno potrebuje. Zavoljo tega so se odločili za povečanje mase osebnih dohodkov za približno 15% in pa za nova delitvena razmerja znotraj delovne organizacije. V zvezi s tem je delavski svet 6. maja sprejel sklep o spremembi notranje delitve, ki predvideva med drugim povečanje osebnih dohodkov, in sicer: za 9% v tovrstnem prometu, za 15% v avtobusnem prometu in za »neoperativne« uslužbence, za 17% v mehaničnih delavnicah ter za različne odstotke za delovna mesta »operativnih« uslužben-

Pred zasedanjem delavskega sveta so o predlogu pravilnika o delitvi osebnih dohodkov razpravljali po ekonomskih enotah, vendar parcialno, to je le o osebnih dohodkih posamezne ekonomske enote. Predlog za približno 40 delovnih mest »operativnih« uslužbencev je bil dan v razpravo neposredno na delavski svet. Negodovanje nekaterih uslužbencev uprave je povzročilo še sama delitev delav-

cev na »operativne« in na »neoperativne«. Nezadovoljstvo se je razširilo tudi na delavce mehaničnih delavnic, ko so zvedeli za znatne odstotke povišanja osebnih dohodkov »operativnim« uslužbencem. Vse to, zlasti poprejšnja neobveščenost delovnega kolektiva o ukrepih, predvsem pa o vzrokih, ki so pogojevali te ukrepe, je povzročilo 7. maja dveurno prekinitve dela v delavnicah in v delu uprave novogoriškega »Avtoprometa«.

Predstavniki vodstva podjetja so delavcem poskušali pojasniti vzroke, ki so narekovali sprejem različnih odstotkov povečanja osebnih dohodkov. Zlasti so poudarjali nujnost stimulativnejšega nagrajevanja strokovnjakov. Ob tej priložnosti so se dogovorili, da bodo pri obračunu osebnih dohodkov za sedaj upoštevali le spremembe za delavce v tovrstnem in avtobus-

nem prometu ter v mehaničnih delavnicah. Na šeststankih ekonomskih enot, ki jih bodo ponovno sklicali v kratkem, bodo razpravljali o vzrokih za različno povečanje osebnih dohodkov in o nujni, da bi bolj stimulativno nagrajevali strokovnjake, ki so še kako potrebni za dejavnost in razvoj podjetja zlasti še sedaj, ko se vedno bolj zastrujejo pogoji poslovanja na tržišču transportnih uslug.

O dogodkih po 6. maju so minuli ponedeljek razpravljali tudi na razširjeni seji izvršnega odbora osnovne sindikalne organizacije v »Avtoprometu«. Na seji so ugotovili, da je bil postopek parcialne obravnave pravilnika o delitvi osebnih dohodkov po ekonomskih enotah nepravilen, zlasti pa je bilo nepravilno to, da osnutek ni zajel predlogov za povečanje osebnih dohodkov strokovnjakov. O pred-

Prvo jugoslovansko mesto, ki ga je predsednik republike JOSIP BROZ-TITO odlikoval z visokim odlikovanjem — redom narodnega heroja, je Ljubljana. Minulo soboto je delegaciji to odlikovanje izročil na slavnostnem shodu delovnih ljudi v hali Tivoli predsednik Skupščine SRS Sergej Kraigher. Odlikovanje je priznanje vsem borcem in aktivistom za njihovo medvojno in povojno delovanje in oddolžitve 2000 Ljubljancem, ki so padli v narodnoosvobodilnem boju. Hkrati pa je to odlikovanje spodbuda, da bomo na izkušnjah revolucionarnega boja dograjevali v graditvi nove družbe tudi podobo Ljubljane. Zato praznovanje ob jubileju osvoboditve in ob visokem priznanju ni bil samo pogled nazaj, temveč tudi naprej.

logih sprememb pravilnika tudi niso razpravljale družbenopolitične organizacije v podjetju. Ker so bili osebni dohodki strokovnjakov, ki so jih uvrstili med »neoperativne« uslužbence, na nezavidljivi višini, se bo sindikat zavzel, da bo nagrajevanje strokovnjakov stimulativno. Ob tem se bodo uprli neperpektivnim težnjam po uravnilovki, ki se še tu pa tam pojavljajo.

Ponovno pa je v tej situaciji, ki je nastala v »Avtoprometu«, postalo jasno, da bodo morale posledje odigravati družbenopolitične organizacije večjo vlogo subjektivnih sil v delovni organizaciji, kot so jo doslej. Prav tako bo treba posvečati več pozornosti informiranju v delovnem kolektivu in ne nazadnje izobraževanju članov samoupravnih organov.

T. B.

Ob zaključku redakcije

Poglaviti del razprave so člani predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, ki je bila v četrtek dopoldne in jo je vodil predsednik tega sindikata VINKO KASTELIC, namenili osebnim dohodkom v slovenskih poklicnih gledališčih.

S problemi, ki jih poraja zelo slab materialni položaj slovenskih poklicnih gledališč, se redakcijski odbor na tej seji ni prvič srečal. Člani RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, še posebej člani predsedstva, so imeli več razgovorov s predstavniki gledališč in so zato bili sproti seznanjeni s problemi in kritičnimi razmerami, ki so nastajale zaradi pomanjkanja sredstev. Natančen pregled osebnih dohodkov v gledališčih so sindikati družbenih dejavnosti dobili tudi ob

pripravljanju kataloga, ko so v delovni skupini sodelovali tudi gledališki delavci. Predstavniki RO in RS ZSS so bili tudi člani raznih republiških komisij, ki so proučevale razmere v SNG Ljubljana. Na razgovorih z odgovornimi republiški organi, ki jih ni bilo tako malo, so predstavniki sindikatov vedno zastopali stališče, da je materialni položaj gledališč treba rešiti, ker v takšnih pogojih, v kakršnih so že nekaj časa poklicna gledališča, normalno delo ni mogoče.

Materialni položaj poklicnih gledališč se kljub mnogim prizadevanjem ni izboljšal. Nasprotno, iz leta v leto postaja vse težji in s tem problemi ljudi, ki so zaposleni v gledališčih, vse hujši.

Povprečni osebni dohodki delavcev v gledališčih so bili v letu 1969 na zadnjem mestu v Sloveniji (upoštevajoč izobrazbeno strukturo zaposlenih) in so znašali 1296 dinarjev na zaposlenega (visoko in višjo izobrazbo ima 41% vseh zapo-

slenih). Poprečni osebni dohodi v delovni skupini sodelovali dek na zaposlenega v gospodarstvu je znašal v letu 1969 — 1118 dinarjev, kar je le 14% manj, kot v kulturi, čeprav ima visoko ali višjo izobrazbo primerno za 6% zaposlenih v gospodarstvu. Osebnih dohodki gledaliških delavcev se gibljejo močno pod normalno in ne ustrezajo delu, ki ga ti delavci opravljajo.

Stališča, ki so se ob tej razpravi izoblikovala na seji predsedstva — med katerimi je najpomembnejša zahteva, naj še v letu 1970 odgovorni organi sprejmejo ukrepe, ki bodo zagotovili slovenskim gledališčem sredstva, ki bodo zadoščala za dvig osebnih dohodkov na raven poprečnih osebnih dohodkov v Sloveniji v letu 1969, bodo skupaj z informacijo o dejanskem stanju, ki je bila pripravljena za sejo, poslali vsem odgovornim občinam, mestnim in republiškim organom.

Podrobneje bomo o seji predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti poročali v prihodnji številki DE.

Na podlagi 73. in 112. člena Ustave Socialistične republike Slovenije (Ur. l. SRS, št. 10/63, 10/65 in 16/67) ter 100. in 228. člena statuta občine Logatec (Glasnik, št. 6/65) je skupščina občine Logatec na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 20. aprila 1970 sprejela

ODLOK

O RAZPISU REFRENDUMA ZA UVEDBO KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA

1. člen

Da bi v občini Logatec zagotovili izgradnjo šolskih in zdravstvenih objektov, se za območje občine Logatec razpisuje referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka.

2. člen

Krajevni samoprispevek plačujejo vsi občani, ki stalno prebivajo na območju občine Logatec, in sicer:

- 1 % od neto osebnega dohodka zaposlenih delavcev,
- 1 % od neto pokojnin in invalidnin,
- 1 % od neto osebnih dohodkov zasebnih obrtnikov,
- 1 % od davčne osnove kmečkih davčnih zavezancev.

3. člen

Krajevni samoprispevek se zbira v obdobju od 1. julija 1970 do 30. junija 1975.

4. člen

Referendum bo opravljen v nedeljo, dne 24. maja 1970.

5. člen

Referendum vodi tričlanska komisija, ki jo je skupščina občine Logatec imenovala izmed svojih članov.

Referendum poteka v skladu z določili statuta občine Logatec (Glasnik, št. 6/65) in zakona o volitvah odbornikov občinskih skupščin (Ur. l. SRS, št. 5/69).

6. člen

Ta odlok velja z dnem objave v »Uradnem listu SRS«. Datum: 20. aprila 1970 Številka: 420-5/70

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA,
SKUPŠČINA OBČINE LOGATEC,
DOLENJI LOGATEC, ŠT. 191

PREDSEDNIK
SKUPŠČINE OBČINE LOGATEC
Vinko Haložan, l. r.

Na tem zemljišču bo nekoč stalo novo šolsko središče v Dolenjem Logatcu. Novo šolsko poslopje pa bo šele prvi korak k uresničitvi celotnega načrta graditve šolskega centra

KAJ SODIJO LOGATČANI O KRAJEVNEM SAMOPRISPEVKU ZA GRADNJO ŠOL IN ZDRAVSTVENEGA DOMA

MINUTA PRED DVANAJSTO »REKLI BOMO DA!«

Stojim pred plakati, nalepljenimi na zid nasproti občinski

skupščine, in betežna mamka, ki pravi, da je doma pozabila očala, me poprosi, naj ji preberem, kaj piše na njih. Ko ji ustrežem, pravi: »Že dolgo govorimo, pa nič ne zaleže; so končno le spoznali, da bo treba nekaj storiti.«

Na plakatih piše:
»Občani občine Logatec! Več kot tisoč naših otrok čaka na boljši pouk v novih ali obnovljenih šolah, potrebna nam je primerna ambulanta za 150 zdravstvenih uslug dnevno, zato 24. maja 1970 glasujemo za 5-letni enodotni prispevek od našega dohodka.«

Ko sem potlej hodil med logaškimi občani in se z njimi pogovarjal o njihovih potrebah ter o možnostih za uspeh referenduma, sem še nešteto krat slišal:

»Zadnji čas je, da nekaj storimo za naše šole in zdravstveni dom. Ker vemo, da nam nihče ne bo ničesar poklonil, moramo to storiti sami.«

MI SMO »ZA!«

»Kombinat lesne industrije je največja delovna organizacija v logaški komunici,« pripoveduje Anton Mohar, predsednik sindikalne organizacije KLI, »in ker dela v naših obratih več kot dve tretjini delavcev v občini, so, razumljivo, vse oči uprte v nas. Naš sindikat je predlagal občinski skupščini, naj razpiše referendum za uvedbo samoprispevka. Saj vemo, da drugače ne gre. Moramo se združiti in vsak tudi nekaj žrtvovati, da bi se naši otroci šolali v boljših razmerah in da bi nam zdravstveni zagotovili boljše zdravstvene usluge. Izvršni odbor naše organizacije je tudi sklenil, da nameni kot prvi prispevek v skupni sklad 100.000 starih dinarjev.«

Anton Mohar je prepričan, da bo referendum uspel. Tudi Jože Oblak, zasebni obrtnik, sodi, da je uvedba krajevnega samoprispevka koristna stvar.

»Govorim za Dolenji Logatec. Gospodarstvo se razvija, šolstvo in zdravstvo pa zaostajata. Že sedaj so velike težave in nekateri celo sodijo, da bomo prepozni, če takoj vse uredimo. Vse, kar je komisija napisala v svoj program, potrebujemo kot kruh. Nekateri ljudje se jezijo na takšne prispevke, toda druge možnosti ni. Vedeti pa moramo, da bo denar, ki ga bomo zbrali, porabljen res za tisto, za kar smo ga zbirali.«

Ivan Mihevc, kmet v Dolenjem Logatcu, pa pravi: »Popravljali smo že staro šolo in zdaj smo pripravljeno, da šolsko zadevo dokončno uredimo.«

Potlej sem šel v dolenje-logaško osnovno šolo in se tam kaj pogovarjal z upraviteljem Pavlom Smrtnikom. Res je vse

tisto, kar so mi poprej govorili. Šola je premajhna in v prihodnjih letih bo stiska še večja.

»Gneča v razredih nam onemogoča, da bi dosegali boljši učni uspeh. Kdo med starši pa ne želi, da bi njegov otrok veliko znal. V novi šoli bi zagotovili celodnevno oskrbo šolarjev, predvsem tistih, ki se vozijo; sicer pa je tudi v Logatcu precej družin, v katerih delata oče in mati. Urejeno varstvo otrok bi bilo zanje in za nas pa še za otroke zelo pomembno. Sami šolarji vedo, da tako ne gre več naprej in upam, da to vedo tudi njihovi starši.«

Pokaže mi načrt novega šolskega središča v Dolenjem Logatcu. Nova šola naj bi bila le začetek gradnje. V prihodnjih letih pa bi uredili še številne kabinete, prostore za pošolsko bivanje otrok in športna igrišča.

SOLO »DELAJO« ZE VEČ KOT STO LET

Ko pride človek v Rovte, se pred njim odpre pisana preproga pomladnih barv, in ko se pogovarja z ljudmi, ki razumejo sedanost in z odprtimi očmi zro v prihodnost, spozna, da so te dni tudi prebivalci Rovt pomladno razpoloženi.

»Pri nas delamo novo šolo že več kot sto let,« pripoveduje Pavle Lošter, revirski vodja v gozdnem obratu in predsednik krajevne skupnosti. »Že trikrat smo pripravili gradivo zanje, pa je še danes nimamo.«

V Rovtah živi 738 ljudi. Kakih sto jih hodi na delo v dolino, večinoma v lesni kombinat.

»Smo za to, da s skupnimi prispevki končno le zgradimo našo šolo. Dali bomo razen denarja še les in organizirali bomo prostovoljno delo. Sicer pa imamo že izkušnje s prostovoljnimi delom. Sami smo zgradili zadržni in gasilski dom. Tokrat imamo priložnost, da uresničimo še težnjo po šoli. Republiška izobraževalna skupnost Slovenije nam omogoča kredite pod ugodnimi pogoji. Seveda pa moramo sami prispevati svoj delež.«

Na zborih volivcev in na sestankih Socialistične zveze so občani Rovt že rekli svojo besedo. Hočejo novo šolo, saj stara tega imena sploh ni vredna.

Danica Mlekuš, vodja podružnične šole v Rovtah, mi jo razkaže. Imajo le dva šolska prostora. Toda kakšna! Streha pušča in voda je uničila strop, v prvem nadstropju je pod dokaj negotov, nimajo igrišča ne tehnične delavnice niti pisarne.

Celo župnik v Rovtah, ki ga obiščem, ker so mi vaščani rekli, da razume sodobno življenje,

obljubi, da bo faranom priporočil, naj na referendumu glasujejo za krajevni samoprispevek.

RADI BI DALI OTROKOM VEČ, KOT ZDAJ IMAJO

Gledam otroke, ki se pred gornjelogaško šolo drenjajo v šolski avtobus. Vinko Haložan, šolski upravitelj, se mi pridruži. »Radi bi jim dali več, kot zdaj dobijo. Nekaj novih šolskih prostorov, novo telovadnico, športna igrišča, možnost za celodnevno oskrbo, kabinete za tehnični pouk, torej, radi bi naredili takšno šolo, da bo otrok rad prihajal vanjo.«

Telovadnico bodo začeli graditi v teh dneh. Pravzaprav, povečali bodo stari Narodni dom. S svojimi sredstvi. In če bo referendum uspel, bodo postorili še vse drugo, kar so si zapisali v programu.

Grem še v Hotedrišico, kjer mi učiteljica Bernarda Račnik pokaže najmanj sto let staro šolo, v kateri bi nujno morali obnoviti sanitarije in jo sploh higijensko in estetsko na novo urediti.

Potem se ustavim v Kalcah, pri domačiji Pavla Kranjca, kmeta in odbornika občinske skupščine. Ker ga ni doma, me Jolanda, njegova hčerka, ki hodi v 6. razred gornjelogaške šole in je »vseskozi odličnjakinja«, popelje v gozd, kjer ata dela.

»Zelimo, da bi bili pri tej akciji vsi ljudje solidarni.«

Zanj je krajevni samoprispevek edina rešitev.

»Sole so skupno delali že naši dedje in prav je, da jih delamo še mi. Je pa bilo to naše prizadevanje nekaj let zamrznjeno. Zdaj je odjuga in izkoristiti jo moramo. Tudi kmetje. So pač takani časi, da nešolan kmet malo pomeni.«

Ob koncu mojega popotovanja po logaški občini obiščem še Draga Tršarja, upokojenega krojaškega mojstra in očeta Mihe Tršarja, ki je posnel slike, objavljene na teh dveh straneh.

»Kako rad bi študiral,« pomeni Tršarjev oče, »pa nisem mogel. Zdaj so možnosti. Saj gospodarstvo ne bo napredovalo, če nimamo urejenega šolstva. Še navaden delavec rabi veliko strokovnega in splošnega znanja. Človek pa tudi ni kot človek dober, zlasti še mož in oče, če nima znanja, ki ga posreduje šola. Zato sem za šole in bom glasoval za uvedbo krajevnega samoprispevka.«

Vem, da so v Logatcu ljudje, ki ne mislijo tako, kot tovariši, s katerimi sem govoril. Verjamem pa, da jih ni veliko.

Skupni cilj terja skupno akcijo

Logaška občina je po številu prebivalcev in po ozemelski velikosti ena najmanjših slovenskih občin. Zdaj — ko se je krajevna skupnost Ziri priključila k škofjeloški občini — živi na območju logaške komune kakih 7500 občanov. V minulih dvajsetih letih se je gostota naseljenosti, spričo razvoja industrije, bistveno zmanjšala. V hribovskih vasi je vedno manj ljudi, vedno več pa jih je v središču občine in v njegovi bližnji okolici. Po osvoboditvi se je število prebivalcev v Logatcu več kot podvojilo. Zdaj živi v Logatcu in okolici kakih 5000 občanov, ostalih 2500 pa še v bolj oddaljenih hribovskih vaseh.

Vinko Haložan, predsednik občinske skupščine, pripoveduje:

»Izredno hiter razvoj je doživel zlasti Dolenji Logatec. Tu so zgradili in širili lesno industrijo. Kombinat lesne industrije, ki zaposluje danes kakih 1000 delavcev, se je, lahko rečemo, samoniklo razvil iz manjših žagarskih obratov, ki so skupno zaposlovali manj kot 40 delavcev. Logatčani smo svoj kombinat v glavnem izgradili sami, brez pomembne družbene pomoči in ugodnih kreditov in zato smo nanj upravičeno ponosni, saj je v minulem letu ustvaril že več kot 6,5 milijarde bruto proizvoda, je pa tudi izvoznik pretežno na konvertibilno področje.«

Podrobno, kot pred leti KLI, se je v zadnjih petih letih samoniklo razvila tudi Konfekcija. Ob ustanovitvi je imela komaj 5 delavcev, danes jih je že 80. Tudi v tem podjetju je vse, kar imajo, rezultat njihovega pridnega dela in zavestnega vlaganja večine dohodka v sklad za razvoj in modernizacijo. Minulo leto so dosegli že skoraj milijardo starih dinarjev bruto proizvoda.

KLI in Konfekcija sta v Logatcu edini večji podjetji, ki sta v zadnjih letih omogočali zaposlovanje večjega števila mladih delavcev. Obe pa sta že tolikanj napredovali, da števila delavcev ne bosta več večali. Poprečna starost delavcev v kombinatu je 28 do 30 let, v Konfekciji pa celo manj kot 25 let. Vsako leto odide iz obeh podjetij v pokoj komaj kakih 15 delavcev. Očitno je torej, da nam ni lahko zaposliti mladih ljudi, ki končajo šolo. V bližnji prihodnosti potrebujemo vsako leto 100 novih delovnih mest. Trenutno je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 216 nezaposlenih delavcev, kakih 300 pa je takih, ki

za sedaj še živijo pri starših na malih in nedonosnih kmetijah.

Občinska skupščina in samoupravni organi v delovnih organizacijah se zavedajo svoje dolžnosti do mlade generacije. Zato so tudi v preteklosti nenehno skrbeli za odpiranje novih delovnih mest. Ker pa v delovnih organizacijah ni več možnosti za zaposlovanje, smo že pred leti začeli razmišljati o novih proizvodnih zmogljivostih. Za Logatec je edini izhod, če zgradimo vsaj še eno tovarno, ki bo zaposlila večje število delavcev. Z zadnje leto smo precej govorili o gradnji nove tovarne valovite lepence. Z ogorčenjem pa smo sprejeli novico, da si nekateri prizadevajo zgraditi to tovarno drugje. Ogorčenje je tem večje, ker so nam začeli oporekati tovarno potem, ko so bili že odobreni krediti za našo lokacijo. Prepričani smo, da so strokovnjaki Kartonažne tovarne iz Ljubljane in Slovenijalesa kakor tudi odgovorni ljudje pri Ljubljanski kreditni banki temeljito razmislili o svojem programu in o ekonomičnosti tovarne na naši lokaciji že pred svojo odločitvijo. Se vedno upamo, da bomo tovarno valovite lepence zgradili v Logatcu. Ker je za naše ljudi življenjsko pomembno, bomo pri gradnji tudi sami sodelovali. Občinska skupščina in delovne organizacije smo sklenili, da v okviru svojih možnosti prispevamo svoj delež. Občinski sklad skupnih rezerv, KLI in kmetijska zadruga bodo k investiciji prispevali skupno 275 milijonov starih dinarjev. Razen tega bo KLI zagotovil 400.000 dolarjev za odplačevanje deviznih kreditov, občina pa bo brezplačno odstopila gradbeno zemljišče.

Tudi na področju kmetijstva se ukvarjamo s številnimi težavami. Skoraj 1500 prebivalcev

(20 %) živi izključno od kmetijstva. Ker pa dve tretjini občinskega področja pokrivajo gozdovi, je prave obdelovalne zemlje malo in še ta je ali v hribovitem predelu občine, na logaški planoti, polni vrtač, ali pa na Planinskem polju, ki je vsako leto poplavljenovo več kot 7 mesecev. Možnosti za strojno obdelavo zemlje skoraj ni. Kmetje pridelajo komaj za sebe in še tega ne vedno dovolj. Edini dohodek dobivajo naši kmetje od živinoreje, a tudi ta je v zadnjih letih zavoljo znanih vzrokov močno stagnirala. Včasih je bil za našega kmeta gozd najpomembnejši vir dohodka. Ta dohodek pa je iz leta v leto manjši in zato je gmojni položaj kmetov vedno težji.

S kmetijskim zavodom iz Ljubljane in kmetijsko zadrugo v Logatcu se dogovarjamo o izdelavi temeljite študije o možnostih nadaljnjega obstoja in razvoja kmetijstva. Do letošnjega poletja bomo ustanovili kmetijski sklad pri občini, kar bo prvi ukrep za reševanje kmetijske problematike. Med našimi kmeti je veliko ostarelih in bolnih ljudi, ki so ostali na kmetijah sami in ne zmorejo obdelovati zemlje. V najkrajšem času bo občina morala poskrbeti tudi za te občane. To pa bo lahko storila le v primeru, če bo ekonomsko bolj razvita, če bo bolj bogata.

Prepričan sem, da je ob zavestnem sodelovanju in medsebojni pomoči vseh naših delovnih ljudi in organizacij moč storiti še marsikaj več, kot smo storili doslej. Zavedati se pač moramo, da delamo za razvoj svojega kraja, torej tudi za sebe, za svoje otroke in za tiste, ki bodo prišli za nami. Ker verjamem, da so Logatčani še naprej pripravljeni pridno delati, se ne bojim, da bi nas bilo kdaj sram pred onimi, ki nas bodo zamenjali.

To velja tudi za našo zdajšnjo akcijo, se pravi za razpis referenduma, s pomočjo katerega bi radi združili naša sredstva in napore za gradnjo šolskih in zdravstvenih prostorov. Uspeli pa bomo le, če bomo združeni.«

Posebno izdajo za občino Logatec napisal Janez Voljč, fotografije Miha Tršar

NEKAJ MISLI PRED REFERENDUMOM LOGAŠKIH OBČANOV

Samoprispevek je edina možnost za ureditev šolstva in zdravstva

Logaška občina je v letih po osvoboditvi doživela pravcati preporod. Mnogi kmetje so postali delavci, majhne žage v Dolenjem Logatcu so spremenili v velik kombinat, precej občanov, zlasti mlajših, je zapustilo hribovske kmetije in se naselilo blizu delovnih organizacij, v katerih delajo.

Hkrati z rastjo gospodarstva je rasla tudi življenjska raven, in tisto, kar je bilo Logatčanom še včeraj veliko in zadostno, je danes premajhno in jih ne zadovoljuje.

To velja še zlasti za šolstvo in za zdravstvo, pravzaprav za prostore, namenjene šolstvu in zdravstvu, ki so zaradi dotrajnosti ali preobremenjenosti neustrezni in že resno ogrožajo normalno delo.

O teh zadevah so že mnogo-krat razpravljali na setnikih, v delovnih kolektivih in na vaseh, v občinski skupščini in v vodstvih družbeno-političnih organizacij. Sprejeli so celo nekaj sklepov, toda do konkretnih akcij ni prišlo. Manjše, kratkoročne rešitve (adaptacije) so težavne razmere podaljševale in stopnjevale. Zato so se odločili za korenite spremembe.

Na pobudo občinskega sindikalnega sveta ter sveta za kulturo in prosveto občinske skupščine so ustanovili komisijo, ki naj bi ocenila razmere in potrebe šolstva ter zdravstva po novih prostorih in predlagala občanom najboljše rešitev.

Komisija za gradnjo objektov, namenjenih šolstvu in zdravstvu, je oblikovala odbor za šolstvo in za zdravstvo, ki sta vsak zase pripravila analizo potreb in program dela za svoje področje. Na osnovi njunih ugotovitev je komisija pripravila skupni program.

V dokument, ki so ga na tej seji sprejeli, so zapisali:

»Komisija ugotavlja, da potrebujemo v Dolenjem Logatcu nov zdravstveni dom, novo šolo s 16 učilnicami in drugimi prostori (kabineti, telovadnico, upravni prostori), novo šolo v

Rovtah, 5 novih učilnic in telovadnico v Gorenjem Logatcu, hkrati pa moramo z večjimi ali manjšimi popravili na podružničnih šolah v Lazah, v Hotedrščici, na Medvedjem brdu, na Vrhu in v Rovtarskih Zibrahah usposobiti te šole za sodoben pouk.

Ker so vedeli, da jim sredstev, ki jih potrebujejo za uresničitev tega programa, nihče ne bo podaril, so se odločili, da bodo uredili šolstvo in zdravstvo tako, kot so gradili svojo industrijo — sami!

Komisija je ugotovila:

»Naš program lahko realiziramo v naslednjih petih letih le s pomočjo samoprispevka delovnih organizacij, prispevka iz proračuna občinske skupščine in s krediti, ki jih bomo dobili od republiške izobraževalne skupnosti pod zelo ugodnimi pogoji.

Skupno potrebujejo za zdravstveni dom 90 milijonov starih dinarjev, ki jih nameravajo zbrati sami, za šolske prostore pa kakih 800 milijonov, od tega bi sami zbrali 310 milijonov (občani, delovne organizacije in občina bi dali vsak tretjino), za kakih 500 milijonov pa bi dobili posojila.

In občinska skupščina je na nedavni seji sklenila, da bo razpisala referendum o krajevnem samoprispevku. V nedeljo, 24. maja, se bodo logaški občani na referendumu odločili, kako se bodo v bodoče šolali njihovi otroci in kakšne zdravstvene usluge jim bo v prihodnje lahko nudil njihov zdravstveni dom.

Vsak bi bil vesel in zadovoljen, če bi njegov otrok več vedel in poleg svoje znanje tudi koristno uporabljal.

V logaški občini se šolniki trudijo, da bi otroka izučili za dobrega občana in samoupravljalca, toda kaj pomaga ves trud, ko pa so skoraj povsod pogoji šolanja takšni, da sodobnega pouka ni moč uresničiti.

Imajo dve osrednji osemletni osnovni šoli — v Dolenjem in v Gorenjem Logatcu, in vsaka ima nekaj podružnic. Organizacije šolstva tudi v bodoče ne nameravajo spreminjati. Ohranili bi obe centralni šolski ustanovi, v katerih pa bi zagotovili enozimski pouk in podaljšano bivanje v šoli, kjer bi lahko učenci, »ob primernem varstvu«, kot pravi učitelj, »opravili vse delo za šolo«.

V osrednjo osnovno šolo v Dolenjem Logatcu hodi letos 684 učencev, se pravi v dolenjelogaško šolo 565, v podružnično šolo Laze 27, na Medvedje brdo 28, v Rovte 74 in v Rovtarske Ziberše 11 učencev.

Zdaj imajo v Dolenjem Logatcu pouk v dveh izmenah. Dopoldne prihaja v šolo 313 učencev višjih razredov, ki bi potrebovali deset učilnic, imajo pa jih devet, in to vrzel nekako zamašijo s kabinetskimi poukom. V popoldanski izmeni je 252 učencev nižjih razredov. Prihodnje šolsko leto bodo morali odpreti še dva oddelka, toda ne vedo, kam naj bi dali otroke.

Imajo še druge nevšečnosti. Telovadnica TVD Partizan je slaba in bi jo bilo treba že zdavnaj popraviti, prostori za tehnični in gospodinski pouk v nekdanjem otroškem vrtcu ne nudijo možnosti za sodobno vzgojo.

Tudi vse podružnične šole so potrebne večjih popravil, v Rovtah pa se občani zavzemajo za gradnjo nove šole, saj je pouk v stari šoli že življenjsko nevaren.

Podobne težave ima tudi šola v Gorenjem Logatcu, kamor hodijo še učenci višjih razredov iz Hotedrščice. Ima šest učilnic in pouk v dveh izmenah; če pa hočejo urediti pouk v eni izmeni in na višji stopnji še kabinetski pouk, nujno potrebujejo pet novih učilnic. Tako bi lahko prihajali tja učenci višjih razredov iz Medvedjega brda in Rovtarskih Ziberš skupno pa bi imeli 16 oddelkov z nekaj manj kot 400 učenci.

V obe šoli prihaja zdaj in bo tudi v bodoče kakih 250 učencev iz oddaljenih krajev in če jim bodo zagotovili tako imenovano podaljšano bivanje v šoli, bo šolski uspeh boljši in osip manjši.

Nisem popisal vsega, kar je potrebno storiti, da bi bil pouk v logaških šolah sodoben. Logatčani sami vedo, v kakšnih razmerah se šolajo njihovi otroci, in vem, da jim želijo samo dobro. Torej tudi nove in sodobno urejene šolske prostore.

OB REFERENDUMU

ZDRUŽENI INTERESI OBČANOV

Ing. Jože RUPNIK, sekretar občinskega komiteja ZKS:

Referendum za samoprispevek se uvršča med akcije, ko občani rasevprašani osebne standarde razmišljajo tudi o skupnih potrebah kraja, zlasti na tistih področjih, kjer so vsi življenjsko zainteresirani. Odločitev za združevanje sredstev vsekakor poudarja in krepi čut odgovornosti občanov pri ugotavljanju skupnih potreb in pri načrtovanju njihovih rešitev. Šolstvo in zdravstvo sta prav tisti področji, kjer se združujejo interesi občanov.

Verjetno ni družine, ki ne bi razmišljala o tem, kakšno znanje si bodo pridobili otroci v osnovni šoli in kako bodo pripravljeni za nadaljnji korak v življenje. Pridobljeno znanje pa je odvisno tudi od razmer v šoli.

Delovanje zdravstvene službe v pogojih, ko zdravstveni delavci ne morejo normalno delati, bolniki pa zgubljajo potrpljenje, nas vznemirja in opozarja, da je vendar treba nekaj napraviti.

Sanacija tako pomembnih področij kot sta zdravstvo in šolstvo pa ni možna brez solidarnosti in samoodrekanja vseh, tako občanov, delovnih kolektivov in občinske skupščine.

Seveda je za tako odločitev občanov potrebna vsestranska obveščenost in utemeljenost programa. Razgovorov z občani je bilo mnogo. Povsod je bilo čutili razumevanje in podporo, kar kaže, da smo resnično začeli tam, kjer najbolj vidno

Pavle Kranjc, kmet iz Kalc in odbornik občinske skupščine, ter njegova hčerka Jolanda, učenka VI. razreda, »vseskozi odličnjakinja«. Oče Kranjc je dejal: »Šole so skupno delali naši dedje in prav je, da jih skupno delamo še mi.«

zaostajamo za razvojem. Razumljivo je, da so želje tistih, ki se trudijo za razvoj drugih področij, večje od trenutnih možnosti. Toda bistveno je neke začeti in ne odlagati stvari, ki smo jih dolžni urediti za sedanjo generacijo.

Ing. Anton ANTIČEVIČ, glavni direktor KLI Logatec:

Kombinat lesnopredelovalne industrije je mlado podjetje — ustanovljeno je bilo pred šestnajstim leti, vendar smo v tem času povečali vrednost naše proizvodnje za 20-krat. Danes izvozimo več kot polovico svojih izdelkov na konvertibilna tržišča. Kljub velikemu izvozu ustvarimo dovolj dohodka za sklade in osebne dohodke. Lani je bilo izplačanih na zaposlenega povprečno 105.500 S dinarjev, kar je več, kot znaša poprečno v lesni industriji Slovenije. V prvem letošnjem tromesečju so naši osebni dohodki pressegli 115.000 dinarjev. Kljub temu pa skrbimo za materialno bazo podjetja, saj smo vrednost osnovnih sredstev povečali od ustanovitve do danes za 14-krat. V srednjeročnem programu razvoja predvidevamo 3 milijarde S dinarjev novih investicij. Ker pa vemo, da za normalno delo in za razvoj potrebuje naše podjetje razen kadra z visoko ali višjo izobrazbo tudi podmladek, ki mora imeti končano osnovno šolo v primernih pogojih, in ker vsi tudi vemo, kako nujno potrebujemo dobro urejeno zdravstveno službo, podpisamo akcijo za uvedbo občinskega samoprispevka.

Franc URBAS, šef gozdnega obrača:

Tudi v gozdarstvu uvajamo sodobnejše stroje in delovne naprave. Taka tehnologija dela pa zahteva vedno bolj kvalificirane in zdrave delavce. Strokovno izobraževanje delavcev, ki je sestavni del našega dela, je najbolj uspešno pri tistih, ki imajo končano osnovno šolo. Strinjamo se s zamisljivo o sodobnejšem pouku in s programom za obnovo ter graditev šol. Težka dela v gozdarstvu, ki zahtevajo umsko in fizično zdrave delavce, terjajo tako zdravstveno službo, ki bo imela možnost za preventivno zdravljenje. Gozdni delavci si želimo sodobnejšega pouka za naše otroke kakor tudi sodobnejšega in uspešnejšega zdravstva, predvsem pa zdravstvene preventive.

Anton ARH, sekretar kmetijske zadruge:

Nujno je, da začnemo urejati kmetijstvo na sodoben način, če hočemo, da bo kmečka mladina ostala na kmetijah. V vseh povojnih letih je mladina odhajala s kmetij v tovarne za boljšim zaslužkom, in dosti je kmetij, na katerih so ostali le še stari in onemogli ljudje. Kmečki otroci nujno potrebujejo dobro osnovnošolsko izobrazbo, ki pa je šole v današnjih pogojih, ob pomankanju prostorov in opreme ne morejo nuditi, se pravi, ne morejo zagotoviti tako kvalitetne, kot želimo. Nujno moramo zgraditi nave, manjkajoče šolske prostore in urediti šole v vseh krajih občine po programu, ki ga je izdelala občinska komisija za gradnjo učilnic in zdravstvenega doma.

Marcel ŠTEFANČIČ, predsednik komisije za graditev objektov, namenjenih šolstvu in zdravstvu:

Ze zdavnaj so se začeli ljudje na Logaškem pogovarjati o tem, kako malo šolskega prostora je na voljo vse večjemu številu učencev. Šole, ki so bile v prejšnjem stoletju zgrajene za nekaj sto otrok, morajo danes poučevati že 1000 otrok in več. Toda ljudje so besedovali, zdaj pa se ponuja prav centralni osnovni šoli v Dolenjem Logatcu tretja izmena pouka. Ne samo to, da zgolj ugotovitev niso moge zgraditi novih šolskih učilnic; ob predlogem moderniziranja in čakanju so se začele šole celo podirati. Zato smo sredi decembra lani ustanovili komisijo, ki je ugotovila, da nujno rabimo za ureditev šolskih prostorov in zdravstvenega doma kakih 800 milijonov starih dinarjev. Toliko denarja pa občani z delovnimi organizacijami vred ne bi zbrali in komisija je predlagala uvedbo samoprispevka. Le tako bomo lahko v petih letih zgradili in obnovili razen zdravstvenega doma še šolske prostore.

RAZMERE V ZDRAVSTVU

Bolni Logatčan se počuti, kot da bi bil kaznovan

Logatčani že dolgo tarnajo in se jeze zavoljo razmer v njihovem zdravstvenem domu. Obveščalo je mnenje, da je kaznovan, kdor je bolan. In ko poslušajo njih pripovedovanje, kaj vse morajo prenesti, preden pridejo do zdravnika, spoznaš, da je to mnenje upravičeno.

Rekli so mi:

»Prostori, v katerih je zdravstveni dom, so že dolgo glavni vzrok, da zdravstva nimamo tako urejenega, kot zahtevajo osnovni pogoji dela v medicini.«

Naj navedem nekaj števil.

V zdravstvenem domu je bilo v letu 1969 več kot 22.000 pregledov. Če pa upoštevamo, da nekateri bolniki potrebujejo spremstvo, zvezo, da se je gnetlo v čakalnici kakih 30.000 ljudi. Prostor, namenjen za čakalnico, pa je velik komaj 10 kvadratnih metrov. V njem se zbere 150 ljudi na dan.

V gradivu, ki ga je objavila komisija za graditev objektov, namenjenih šolstvu in zdravstvu, je med drugim rečeno:

»Vsi Logatčani dobro vemo, kako stojimo v čakalnici ob stenah, na hodniku in celo zunaj, čeprav je zima. Stoje čakati na pregled je za bolnega človeka resnična muka. In v tem prostoru se srečujejo nosečnice, dojenčki, bolniki s tuberkulozo in drugimi nalezljivimi boleznimi, poškodovanci, alkoholiki itd.

Drug drugemu so nevarni, in zdravstveni delavci moramo mirno gledati, kako se širijo okužbe, kajti pri tem smo brez moči. Tudi naše delo je močno prizadeto, ker imamo v eni sobi prostor za previjanje, za dajanje injekcij, za preglede in za sterilizacijo. Neprimerna sta dispanzerja za otroke, da o sanitarijah sploh ne govorimo. S takšnimi in podobnimi težavami se ubada tudi zobozdravstvo. Vse te službe pa bodo lahko nudile bolniku resnično zdravstveno zaščito le tedaj, če bomo dobili nov zdravstveni dom.

TEŽAVE SOLNIKOV IN UČENCEV

Vse je prestaro, preozko in premajhno

Ko sem zbiral gradivo za pisanje o logaškem referendumu, mi je vsakdo, s katerim sem govoril, dejal nekako takole:

»Želimo, da bi se naši otroci šolali v boljših razmerah, kot smo se mi.«

Kakih 30.000 ljudi na leto odpre vrata, ki jih vidite na sliki. Komisija za graditev objektov, namenjenih šolstvu in zdravstvu, je v svojem poročilu napisala: »Logatčani vemo, kako velika je čakalnica v zdravstvenem domu, zlasti tisti, ki stojimo ob stenah, na hodniku in celo zunaj. Stoje čakati na pregled pa je za bolnega človeka prava muka.«

V razpravah o mestu kulture v naši družbi pogosto ugotavljamo, da se ljudje vse manj zanimajo za amatersko kulturno-prosvetno dejavnost. Tudi denarja odštevamo za to dejavnost vsako leto manj. V Sloveniji je tako vsako leto manj amaterskih in kulturno-prosvetnih društev, le-ta imajo vsako leto manj članov, malo ljudi si še krajša prosti čas s kulturno-prosvetno aktivnostjo.

Zakaj? Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s kulturno-prosvetno dejavnostjo, so ugotovili, da s spreminjajočo se socialno strukturo prebivalstva amatersko-kulturno delo izgublja tisti pomen, ki ga je imelo v prvih povojnih letih in da prav zato slabijo organizacije, ki združujejo kulturno-prosvetna društva. V zadnjem desetletju so se poleg amaterskih oblik kulturnega dela začele vse močnejše uveljavljati še druge, pri čemer so imele znaten vpliv tudi organizacijske spremembe (ustanovitve Zveze delavskih in ljudskih univerz). Izvenšolska izobraževalna aktivnost se je naslonila bolj na posebne zavode, družbeno-politično in družabno življenje pa je zaživelo v klubih.

S tem so se, razumljivo, spremenile tudi oblike financiranja kulturno-prosvetnega dela. Od izrazito družbeno podpirane nepoklicne kulturne dejavnosti so kulturno-prosvetna društva in delavske univerze morale vse bolj

PREMALO DENARJA IN VOLJE

prehajati na sistem dohodka, pri čemer v zadnjih letih svojo dejavnost močnejše opirajo na lastne vire in na podporo gospodarskih organizacij. Klubske oblike kulturno-zabavnega življenja v mladinskih organizacijah so ponekod še deležne gmočne pomoči iz občinskih proračunov, kulturno-prosvetna društva pa se morajo vse pogostejše ukvarjati z akcijami, ki jim prinašajo čim večji zaslužek.

Imajo pa društva še druge skrbi. Več kot polovica dvoranj za kulturne prireditve v Sloveniji je bilo zgrajenih pred drugo svetovno vojno, zato so mnoge med njimi zastarele in za zdajšnjo funkcijo povsem neprimerne. Večina dvoranj je tudi slabo vzdrževanih; po analizi sociološkega inštituta 80 odstotkov občin sploh ne daje sredstev za investicijsko vzdrževanje prostorov, ki so namenjeni za kulturne prireditve. Med 121 po vojni zgrajenimi dvoranami jih je večina funkcionalno in estetsko neprimernih. Med njimi je glede razsežnosti in bogate opreme le nekaj izjem. To so kulturni domovi v Trbovljah, Zagorju in Velenju.

Kulturnega centra, ki naj združuje prostore za vse glavne kulturne dejavnosti v manjših krajih, v Sloveniji še nimamo. Prvi poskus take gradnje je znan v Lescah pri Bledu, kjer pa so v petih letih zgradili le tretjino projektiranega poslopja.

Nadaljnja rast amaterskega kulturnega dela bo torej odvisna predvsem od prožnejših organizacijskih oblik in od vsebinske usmeritve, kar pa naj bi ne bila skrb le ene, marveč vseh družbeno-političnih organizacij. Pri ustvarjanju gmočne osnove se sicer velja vse bolj naslanjati na neposredni interes občanov, na lastne dohodke. Za amatersko kulturno-prosvetno dejavnost pa bi potrebovali tudi več družbenih sredstev iz proračunov občin, za vrhunske dosežke pa tudi rednejši dotok sredstev iz republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Občine in krajevne skupnosti z gospodarskimi organizacijami pa naj bi bolj kot doslej skrbale za gradnjo in vzdrževanje kulturnih domov in družbenih centrov.

Brez izdatne in stalne družbene pomoči, le z lastnimi silami, se amaterska kulturno-prosvetna dejavnost že ne bo postavila na noge.

V. B.

V KULTURNO-PROSVETNIH ORGANIZACIJAH TOŽIJO, DA NIMAJO LITERATURE, KI BI JIM POMAGALA PRI DELU. ZAKAJ JE NIMAJO?

OBSEŽNI NAČRTI »PROSVETNEGA SERVIS«

Založniški oddelk zavoda »Prosvetni servis« je tudi za leto 1970 pripravil maksimalne programe svojih izdaj, ki pa jih bo najbrž zelo težko uresničiti, saj odobrijo skladi navadno le del sredstev, za katera zavod prosi. Kljub temu pa namerava »Prosvetni servis« izdajati vse svoje dosedanje zbirke. Njihova uredništva, predvsem pa naročniki namreč sodijo, da jih ne kaže ukinjati, saj so že upravičile svoj socialni smisel.

Tako bo uredništvo publikacije »Dramska knjižnica« namenilo še več pozornosti izvirni slovenski dramatik in si prizadevalo izdati čimveč del, ki obravnavajo sodobno slovensko življenje. Mimo tega bo uredništvo pripravilo vrsto adaptacij takšnih dobrih pripovednih del, ki že s svojim notranjim ustrojem omogočajo dramaturške priredbe. Uredništvo revije »Umetnost in kultura« bo posvetilo še več skrbi kot doslej tokovom, ki so neposredno navzoči v našem kulturnem življenju in jih interpretiralo ter tako približalo čim širšemu krogu ljudi. »Filmske publikacije« bodo še naprej zasnovane tako, da bodo predstavljale trdno oporo za delo v filmskih krožkih in klubih. Njihovo uredništvo želi predvsem zagotoviti hitrejši izid publikacij, zato bo zbirki »Novi filmi« menjalo obliko. Uredništva glasbenih publikacij pa bodo v prihodnje posvečala še več pozornosti slovenski literaturi, zato navezujejo delovne stike s slovenskimi skladatelji, da bi se lahko sodobna glasbena tvornost neposredno izražala tudi v glasbenih edicijah zavoda.

Ko je sestavljal program svoje letošnje aktivnosti, je kolektiv »Prosvetnega servisa« razpravljal tudi o možnosti medrepubliškega sodelovanja na področju tiska, namenjenega kulturno-prosvetnim organizacijam. Posvet v Novem Sadu, za katerega je pripravil gradivo slovenski zavod, je nakazal stvarne možnosti za tako sodelovanje, saj je mnogo edicij takih, ki niso vezane zgolj na nacionalno območje. Tako sodelovanje bi nedvomno vneslo nove vidike v delo založniškega oddelka »Prosvetnega servisa« in bi lahko obogatilo njegovo delo.

»Prosvetni servis« namerava v prihodnjih letih — če bo imel materialna sredstva — posvetiti več skrbi svojim servisnim službam, ki naj bi izšlo literaturo posredovale med ljudi in jo tudi popularizirale. Tako želi oživiti

področne servise, saj lahko le-ti močno vzpodbudijo kulturno življenje v amaterskih društvih. Tu si namreč lahko kulturni delavci izposojajo literaturo in avdiovizualna sredstva ter medsebojno izmenjujejo strokovne navete za svoje delo. Prav tako si bo »Prosvetni servis« znova prizadeval organizirati kulturne klubske večere, na katerih bodo preizkušali teste iz zbirke »Umetnost in kultura« in jih prilagajali odrski podobi. Hkrati pa bi ti večeri lahko postali za metek živahnejšega kulturnega življenja v klubih, saj se amaterski kulturni delavci ob takšnih srečanjih seznanjajo s temeljnimi načeli režije in igre.

Seveda pa so vsi ti načrti odvisni od ekonomske rasti zavoda. Brez ekonomske trdnosti »Prosvetni servis« ne bo mogel

uresničiti teh akcij, ki po svojem pomenu nedvomno presejajo okvire dejavnosti zavoda. Usoda »Prosvetnega servisa« je pač takšna, da posluje predvsem z negospodarskimi dejavnostmi, z gledališči in podobnimi institucijami, a te so pogosto ne-likvidne. Skupaj ima zato samo na področju založništva »zamrznjenih« 24,5 milijona S-din.

To so težave, ki jih bo moral rešiti predvsem zavod sam. Toda skupno z ustanoviteljem (Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije) bi morali vsaj ublažiti paradoks, da je literatura, namenjena predvsem delu v kulturno-prosvetnih organizacijah, tem pogosto nedostopna (kar kažejo pregledi naročnikov po občinah), hkrati pa prav predstavniki teh organizacij tožijo, da nimajo ustrežne

literature in zato posegajo po vsakršni plaži. Ta problem kaže čimprej rešiti, če želimo uresničiti smernice, ki jih je sprejela Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije na V. kongresu in ki se nanašajo tudi na delo Prosvetnega servisa.

Od vsepovsod

● KRANJ

Pri delavski univerzi Kranj so uspešno zaključili z delom slušatelji sindikalne politične šole. V dveh mesecih so imeli slušatelji 110 ur predavanj. Šola je bila zelo dobro organizirana, saj v vsem tem času ni bilo osipa, prav tako pa so vsi slušatelji tudi z uspehom zaključili zadnjo konzultacijo.

Da so slušatelji vzeli šolo zelo resno in da so se mnogo naučili, je pokazalo tudi zaključno preverjanje znanja, saj so seminarske naloge izredno uspele. Slušatelji so se razdelili v 7 skupin, od katerih je vsaka pripravila pismen prispevek za zaključno razpravo. V teh nalogah obravnavajo slušatelji vprašanja, ki so jih povzeli iz predavanj in razprave, in sicer: družbena in gospodarska reforma, njene naloge in cilji; naloge sindikalne organizacije; vsebina, lastnosti, metode in oblike komuniciranja; metode dela sindikalne organizacije; spori v delovnih organizacijah, urejanje delovnih razmerij in zakonodaja delovne organizacije.

Seminarske naloge imajo še večjo vrednost tudi zaradi tega, ker so sestavljene na osnovi izkušenj in problemov lastne delovne organizacije, ki so dopolnjeni s pridobljenim znanjem v politični šoli.

Z. T.

● MURSKA SOBOTA

Razprave o osnutku zakona o zdravstvenem zavarovanju in o obveznem obsegu zdravstvenega varstva, ki so jih organizirali sindikati v občini Murska Sobota, so bile dokaj kritične do posameznih predvidevanj v osnutkih, poročile pa so tudi precej pripomb in predlogov. Zlasti zadevajo pripombe samoupravne pravice zavarovancev, kar po mnenju vseh tistih, ki so se razprav udeleževali, v osnutku ni zadovoljivo rešeno. Veliko je bilo pripomb na pridobitev pravice do nadomestila osebnega dohodka v času bolezni, za kar bi naj bil po osnutku zakona potreben predhodni delovni staž.

Sindikati menijo, da bi s takim določilom povzročili socialne probleme pri posameznih delavcih.

A. K.

● NOVA GORICA

V soboto, 9. t. m., je bil v Novi Gorici dan prosvetnega delavca, ki ga je organiziral občinski svet Zveze sindikatov v okviru proslav v počastitev 25. obletnice osvoboditve. Prosvetni delavci, ki so imeli v soboto dela prosti dan, so se dopoldne v velikem številu zbrali v dvorani kina »Soba« v Novi Gorici. Podpravnemu nagovoru podpredsednika občinskega sveta Zveze sindikatov ing. JUGA je sledilo podeljevanje priznanj upokojenim učiteljem, ki so mnogo doprinesli k razvoju šolstva in znanja pred vojno, med vojno in po njej. Priznaja je podeljeval predsednik skupščine občine Nova Gorica Rudi SIMAC. Sledilo je zanimivo predavanje znanega pedagoga dr. FRANA PEDČKA: »Učitelj in čas«. Zbrani prosvetni delavci so izrazili odločno obsodbo nad agresijo v Kambodži in podporo naši politiki, ki se zavzema za aktivno koeksistenco in za mir v svetu.

Udeleženci srečanja so se nato napotili na Lokve na skupno kosilo in družabno popoldne.

T. B.

● CELJE

Ker je družbeno izobraževanje mladine v našem samoupravnem sistemu pomemben faktor družbeno-političnega in gospodarskega razvoja, sta se predsedstvo občinske konference ZM Celje in občinski sindikalni svet odločili, da v obliki šole za samoupravljanje izobražujeta mladino iz delovnih organizacij, ki so člani samoupravnih organov, da dobijo širši in temeljit vpogled v aktualna družbeno-politična in ekonomska dogajanja. Zato je tudi program predavanj šole za samoupravljanje, ki se je začela februarja in končala aprila, zajemal najbolj aktualna vprašanja s področja delovanja proizvajalcev znotraj samoupravnega dogajanja, probleme našega gospodarskega razvoja in razvoja samoupravnih odnosov. Predavanja so bila enkrat tedensko po dve uri, predavali pa so predavatelji iz neposredne prakse za posamezne teme. Ker so bila predavanja zanimiva, aktualna in vsestransko koristna, se jih je udeleževalo vedno po 40 slušateljev.

Viki Krajnc

● DRAVOGRAD

Pri trgovskem podjetju Ojstrica so zaradi preureditve lokalov v stari šoli na Trgu 4. julija in paviljonu na Meži pripravili razprodanje pohištva, stanovanjske opreme in vse vrste tehniške blaga. Blago po znatno nižjih cenah bodo prodajali do konca maja.

E.

Knjiga o vevških papirničarjih

Te dni je izšla iz tiska precej zajetna knjiga na 400 straneh večjega formata v nakladi 2.000 izvodov z naslovom »VEVŠKI PAPIRNIČARJI V BOJU ZA SVOJE PRAVICE«. Napisal jo je MIROSLAV KOKOLJ, bivši ravnatelj gimnazije v Polju. Knjiga obravnava obdobje delavskega gibanja v vevški papirnici in Sloveniji od 1882. do 1945. leta.

»Delavski razred vevškega okoliša ima dolgo pa tudi svetlo preteklost, saj se je trdo boril in znatno prispeval k kreptitvi delavskega gibanja na Slovenskem«, je med drugim v uvodni besedi zapisal avtor.

Miroslav Kokolj se je lotil zelo zahtevnega dela. Na osnovi pisanih in tiskanih virov je zbrano gradivo razporedil in toliko obdelal, da je dobil strnjeno podobo delavskega gibanja vevških papirničarjev od začetkov do 1945. leta, ko je delavstvo prevzelo proizvajalna sredstva v svojo last.

»Dogajanja med papirničarji sem naslonil na pomembnejše dogodke v deželi«, pravi avtor knjige, »hkrati pa vključil v obravnavo še tiste, zunaj tovarniškega obzidja, ki so pritegovali pozornost delavstva, tako na primer spopad kmetov s turnarji na Jančah in Vevčah, politično delovanje železničarjev v Zalogu, delavk obrata kemičnih izdelkov v Podgradu, politične razmere v občini Polje, kakor so se kazale ob volitvah, shodih in podobnih manifestacijah ter še posebej v času narodnoosvobodilnega boja.«

Knjiga pa ni zanimivo čtivo le za tiste, ki so neposredno sodelovali pri nekaterih dogodkih, opisanih v knjigi, marveč za vsakega, ki se zanima za delavsko gibanje na tem koncu Ljubljane, zlasti pa bodo po njej radi segli tudi šolarji. Knjigo bo po želji dobil vsak zaposleni v vevški papirnici, prav tako njeni upokojenici, v kratkem pa jo bo mogoče dobiti tudi v knjigarnah.

Z.

Kako ugoditi vsem, ki prosijo za pomoč?

Poslano na P.P. 513/Vi Ljubljana

Obračam prošnje raznih družbenih organizacij, društev, odborov, komisij, oddelkov šol in univerz in premišljuje, kaj naj predlagam izvršilnim organom podjetja v zvezi s prošnjami.

Kakšen prispevek oziroma pomoč naj damo prosvetnemu društvu »Bratje Kefer« iz Hrušice za njihovo prireditve in tekmovalne pod geslom: »Kaj veš! Kaj znaš! Kaj zmorsče!«.

Avto-moto društvo Moste urgira a prošnjo za naročilo reklamnega oglasa, ki naj bi bil objavljen na evropskem prvenstvu v karlingu 31. maja 1970 v Ljubljani okoli Javnih skladšč.

Komisija za invalidske zadeve pri Zvezi združenj borcev NOV občine Koper prosi za prispevek za izvedbo invalidskega tedna, ker bo ob koncu invalidskega tedna priredila tombolo. Zveza hortikulturnih društev Slovenije prosi za objavo reklamnega oglasa, ki znaša 1000 din, polovični oglas pa 550 din.

Odbor za organizacijo absolvent-ske ekskurzije, oddelk za gradbeništvo FAG, prosi za finančno pomoč pri organizaciji absolvent-ske ekskurzije študentov 4. letnika doma in na tujem.

Študentje 4. letnika in absolventi geodetsko-komunalnega oddelka FAG se obračajo na nas s prošnjo za finančno pomoč, ker bodo junija organizirali strokovno ekskurzijo v južno Nemčijo, Francijo in Svico.

Te prošnje so se nabrale zadnji teden, prejšnji teden jih je bilo še več, pa tudi prihodnji teden in pozneje bodo prihajale — prihajajo stalno, v enem letu se jih veliko nabere.

Razmišljam, kako naj nastopim in prepričam odgovorne organe v podjetju, da je ta organizacija, društvo, odbor, komisija, šolski oziroma univerzitetni oddelk res nujno potreben pomoči, ko pa vsi navajajo resne argumente, ki jim skoraj ni kaj oporekati. Odgovori izvršilnega organa so mi že poznani in se bodo glasili takole: »Kje naj dobimo denar, da pomagamo vsem organiza-

cijam, društvom, odborom, komisijam, oddelkom, ki danes prosijo za pomoč. Ali je naša družba res tako revna, da prepušča te prošnje v tako kritičnem stanju, da nimajo druge rešitve, kot da prosjajo po podjetjih ipd.«

Po kratkem prepričevanju pa bomo le izbrali nekaj »srečnejšev«, ki bodo pomoč dobili v obliki denarnega prispevka, reklamnega oglasa ali podobnega. Na druge prošnje, ki so verjetno še bomo nič odgovorili, kajti lahko se zgodi, da nas kdo nato ožmerja v pismu ali pa po telefonu, da smo ozki, da nismo dovolj zavedni ipd. V takem primeru dobim pismo ali telefonsko slušalko v roke kaj hitro sekretar podjetja, ki se mora opravičevati in izvijati na vse mile viže, da zadrži kolikor toliko dober vtis in ugled podjetja.

Kaj naj naredim, da bo volk sit in koza cela?

Lani sem predlagal nekemu oddelku 4. letnika srednje šole, ki je zbiral pomoč za strokovno ekskurzijo v inozemstvo na ta način, da je dajal reklamne oglase, ki so jih podjetja plačala, naj pride njihov oddelk nekaj dni na lažje delo, ker smo imeli v času sezone veliko dela in bi si tako zaslužili denar za ekskurzijo, vendar odgovora nisem nikoli dobil.

Res je, da so nekatere družbene organizacije, odbori, društva potrebni pomoči, nekateri precej več, kot je dobijo, saj imajo humano poslanstvo in delo, vendar je vsi, ki danes prosijo podjetja za pomoč, res niso potrebni. Delavec v podjetju mora zaslužiti vsak dinar z napornim delom. Denar potrebujejo delavci za svoje vzdrževanje in vzdrževanje svojih družin. Veliko denarja pa vlagajo v nove objekte, da bi razširili proizvodnjo in zaposlili novo — predvsem mlado delovno silo.

Denar, ki ga po podjetjih prosijo nekateri mladi ljudje, med njimi so verjetno tudi taki, ki so iz dobro situiranih družin, za strokovne ekskurzije v tujino, pod tem na-

zivom pa se skrivajo večkrat tudi izleti, ni vedno družbeno koristno uporabljani, zato bi morale mladinske organizacije, šolski odbori in organizacije ZK usmerjati mlade ljudi v takih primerih na skromnost in pridobivanje denarja z lastnim delom.

Ko bodo mladi ljudje nastopili delo v podjetjih, jih bodo le-ta pošiljala na strokovne ekskurzije in strokovno usposabljanje doma in v tujino, če bodo menila, da je to za njihovo delo v podjetjih koristno in potrebno.

In na koncu: ali ni postala danes že kar navada, da je najlažje in najbolj preprosto napisati dopis in prositi za denar podjetje ter si na ta način pridobiti denar za razne izlete, ekskurzije, ali pa celo za dviganje dohodkov nekaterim osebam, ki organizirajo tak način pridobivanja sredstev.

Res je, vse ne moremo metati v en koš, ker bi tako napravili krivico tistim, ki so pomoči res potrebni, pa vendar...

M. B.

OB NAKUPU NE POZABITE

KAVA

MARKET

SUPERMARKET

Sejem Alpe-Adria

V soboto, 9. maja, je predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprl že deveti sejem ALPE-ADRIA. Skupaj razstavlja na letošnjem sejmu več kot 250 razstavljalcev iz dvanajstih držav, najbolj številno pa so na sejmu zastopani proizvajalci iz Italije, Avstrije in Jugoslavije. Sejem ni specializiran, temveč je na njem razstavljen najrazličnejše blago široke potrošnje, kmetijska mehanizacija, oprema za šport, lov, ribolov, najrazličnejše naprave za gospodinjstvo in za potrebe gospodarstva. Prav ta raznolikost daje sejmu poseben čar.

NAŠA SERIJA SESTAVKOV NA TEMO: »PAKET UKREPOV PROTI NELIKVIDNOSTI — KAJ JE TO?«

CELO OPTIMISTI KOMAJ VERJAMEJO...

Z drugim krogom multilateralne kompenzacije sta Privredna banka Zagreb in elektronski računski center združenega podjetja INA omogočila 1730 delovnim organizacijam iz vse države, da so se lahko pobotale za 284 milijard S-din terjatev in obveznosti. Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije zdaj že nastopa kot vodja in organizator tretjega kroga, ki naj bi zajel še več podjetij in omogočil še boljše rezultate. Predlog: v kompenzacijo vključiti tudi Narodno banko SFRJ in federacijo z njenimi terjatvami in obveznostmi.

Po pravkar objavljenih zbirnih podatkih o rezultatih drugega kroga multilateralne kompenzacije, ki sta jo skupaj zasnovala Privredna banka in elektronski računalni center združenega podjetja INA, je 1730 delovnih organizacij in bank poravnalo za 284 milijonov starih dinarjev terjatev in obveznosti. Na 340 podjetij in bank iz naše republike od tega odpade več kot 52 milijard starih dinarjev. Ob polovico večjem številu udeležencev kompenzacije so bili v vseh pogledih doseženi za 100 % boljši rezultati kot v prvem krogu. Če zdaj seštejemo še učinke obeh krogov, lahko ugotovimo, da je gospodarstvo kompenziralo za več kot 400 milijard S-din terjatev in obveznosti, od tega slovenska podjetja približno 75 milijard S-din. Rezultat torej vzbuja spoštovanje, saj vanj — odkrito rečeno — niso verjeli niti največji optimisti.

Ugotovimo lahko, da se uresničuje napoved Stjepana Marušića, direktorja direktorice za kratkoročno kreditiranje pri Privredni banki Zagreb, da bodo namreč rezultati vse večji, kolikor več podjetij in bank se bo vključilo v proces kompenzacije.

Zgodilo pa se je celo nekaj več: čeprav je zagrebška privredna banka nameravala organizirati tudi tretji in nato še nove kroge multilateralne kompenzacije, že zdaj njeno pobudo prevzema Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije. Le-ta od elektronskega računalnega centra združenega podjetja INA že odkupila vse programe in zdaj tudi zbira prijave za tretji krog kompenzacije. Ker bo torej poslej akcija potekala tako rekoč v državnem merilu, je mogoče pričakovati, da se bodo vanjo vključile tudi banke, ki so doslej stale ob strani. To pa spet pomeni, da se bo povečalo število udeležencev in s tem možnost kombinacij, ki jih lahko »pobota« elektronski računalnik.

Za primerjavo navajamo naslednji podatek: v prvem krogu in ob 1365 udeleženceh kompenzacije je računalnik lahko ustregel nekako 16 % prijavljenih vrstnih zahtevkov. Ko je v drugem krogu sodelovalo že 1730 delovnih organizacij, med njimi pa precej več bank kot prvič, je že bilo ustreženo skoraj tretjini vseh zahtevkov. To nesporno dokazuje, da večje število udeležencev omogoča boljši relativni in tudi absolutni rezultat. Glede vsega tega velja zapisati še to, da programi kompenzacije elektronskega računalnega centra podjetja INA za zdaj omogočajo

vključitev 8000 delovnih organizacij in da računalnik odneha šele po dvestotem neuspešnem poskusu kompenzacije vsakega konkretnega zahtevka.

ZAKAJ NAJ BI VKLJUČILI TUDI NARODNO BANKO IN FEDERACIJO?

V razgovoru z magistrom ekonomije Hinkom Turkom, direktorjem elektronskega računalnega centra pri podjetju INA, smo izvedeli tudi za zelo zanimiv predlog o vključitvi Narodne banke SFRJ in federacije v proces multilateralne kompenzacije.

»Kakor vemo,« je pripovedoval Hinko Turk, »je sistem kreditiranja v naši državi zasnovan tako, da Narodna banka SFRJ odobrava kredite poslovnim bankam, le-te pa delovnim orga-

nizacijam. Med slednjimi so tudi podjetja, ki izvajajo različna dela za potrebe federacije. Obseg teh del neposredno vpliva na vsakokratno izvenproračunsko bilanco federacije. Vemo, da zveza zelo počasi plačuje obveznosti v naši družbi. To potem povzroča in stopnjuje veržno reakcijo zadolženosti, ki ji niti ob pomoči elektronskega računalnika ni videti konca.

Moje osebno mišljenje je, da bi te pojave lahko precej omilili ali celo povsem odpravili. Kako si to predstavljamo? Tako, da bi Narodna banka SFRJ odobrila federaciji poseben kredit. Na račun teh sredstev bi federacija laže in hitreje poravnala ob-

veznosti do gospodarstva. Le-to bi, razen vsega drugega, laže likvidiralo obveznosti pri poslovnih bankah. Od teh pa bi Narodna banka na primeren način, torej vključena v kompenzacijo, lahko ta del sredstev »potegnila« nazaj. Zaradi tega se v končni posledici ne bi prav nič povečala količina denarja v obtoku. Zato v tem primeru ni mogoče in tudi ne bi smeli govoriti o omenjenem kreditu kot obliki pospeševanja inflacije.

To, kar predlagam, morda ni povsem v skladu z veljavnimi predpisi. Toda zdrava ekonomska logika pravi, da bi tako morali ravnati, če želimo doseči, da vsaj v prihodnje posledice ne bi nosili tisti, ki pri vsem tem niso prav nič krivi. Za gospodarstvo je namreč država najmanj tak naročnik, kot je naročnik kdorkoli drugi. Nemara pa gre še za več: za to, da državo naročilo, če smem tako reči, pomeni tudi zagotovljeno plačilo v vsaj normalnem roku.

NAMESTO ZAKLJUČKA

V zadnjem odstavku svoje izjave je magister ekonomije Hinko Turk pravzaprav povedal vse in zato nimamo kaj dodati. Zanima nas le to, kako bodo na njegov predlog reagirali pristojni organi. MILAN GOVEKAR

Na vrsti je konkretna pomoč

(Nadaljevanje s 1. strani)
ni samo okrepi republiških organov na ekonomskem področju, v zvezi s financiranjem infrastrukturnih objektov in dopolnilnimi proračunskimi sredstvi oziroma s sredstvi namenskih skladov, temveč tudi oblikovanje in uresničevanje politike v zaposlovanju — posebno mladih — v kmetijstvu, pri spreminjanju socialne strukture, odpravljanju socialnih razlik, zdravstvenem in socialnem varstvu, šolanju, štipendiranju itd. Prav tako so pomembna tudi

splošna prizadevanja za graditev samoupravnega socialističnega družbeno-ekonomskega sistema, ki vključuje drugačne metode razvoja manj razvitih območij, kakor jih poznata in uporabljata meščanska ekonomska teorija in praksa.

V sorazmerno kratkem času sicer ni mogoče pričakovati neposrednih učinkov ali celovitih rešitev nakopičenih vprašanj, vendar pa republiška skupščina in izvršni svet pripravljata več gradiv, ki naj bi na jesen omogočila sprejem ukrepov, s pomočjo katerih bi pospešili razvoj manj razvitih predelov Slovenije.

Koncept dolgoročnega razvoja Slovenije vsebuje med drugim tudi monografije o regionalnem razvoju. Vendar bi morala tudi manj razvita območja spodbuditi in pospešiti izdelavo regionalnih dolgoročnih razvojnih programov, ti pa brez razvojnih programov sedanjih delovnih organizacij ne morejo biti stvarni. Glede na monografije dolgoročnega razvoja posameznih dejavnosti, ki jih pripravljata gospodarska zbornica, bi se morale delovne organizacije z manj razvitih območij tesneje povezati s svetil zbornice pa tudi s strokovno komisi-

jo, ki je bila ustanovljena za poslovno povezovanje delovnih organizacij z manj razvitih območij z organizacijami z bolj razvitih območij.

Pri iskanju vzvodov za pospeševanje razvoja manj razvitih območij bi morali torej izkoristiti vse oblike vlaganj tako v visoko produktivno proizvodnjo in uspešne storitvene dejavnosti kakor v komunalne objekte in objekte izobraževanja, varstva in kulture, še posebej pa v usposabljanje delavcev in občanov ter uvajanje sodobnih metod upravljanja in organizacije dela za povečevanje uspešnosti gospodarjenja sedanjih delovnih organizacij ali na novo ustanovljenih.

V jeseni lahko potemtakem pričakujemo prve konkretne ukrepe za pospešeno razvijanje manj razvitih področij v Sloveniji. Organi, ki so za to nalogo zadolženi, so se dela resno lotili. Škoda le, da javnost o tem malo zve. Zato je sekretariat CK ZKS na svoji zadnji seji odločno zahteval, da je treba javnost sproti obveščati o zastavljenih akcijah pri uresničevanju dogovorjene politike, da se ne bo pri ljudeh še naprej razrašalo prepričanje o neučinkovitosti družbenih dogovorov.

Ko smo se pred pičlimi petimi leti odločili za reformo gospodarskih in družbenih odnosov, smo imeli v načrtu, da bo v dveh, treh letih prišlo v roke gospodarstva dovolj sredstev za njegovo razširjeno reprodukcijo in za kreditiranje izvoza na tuja tržišča. To se — kakor je znano — ni zgodilo. Federacija še vedno skrbi za gradnjo številnih »ključnih objektov«, pri sebi pa bi rada tudi še naprej odbržala sklad za kreditiranje izvoza opreme. Težnje, naj bi v zvezni skledi še naprej ostal lep kup denarja za interven-

dustrijo opreme glede na podjetniški, bančni in rentabilitetni vidik mnogo manj »kapitalno intenzivne«, kot pravimo, kot so v resnici. Z drugimi besedami: kdor želi investirati v tako industrijo ali pa obdržati polno proizvodnjo sedanjih podjetij, mora prevzeti tudi financiranje prodaje in omejiti druge investicije. Obstoj zveznega sklada pa bi, nasprotno, omogočil, da se tovrstna proizvodnja preveč razraste na račun prelivanja sredstev preko federacije. Pri meddržavnih kreditih, ki jih daje naša država drugim drža-

Kako pospešiti izvoz opreme?

cije v gospodarstvu, še niso odmrle.

Zakaj bi kazalo sklad za kreditiranje izvoza opreme preseliti na področje vpliva gospodarstva?

Po mnenju gospodarstvenikov zlasti zato, ker bi morali logično upoštevati — če smo res za reformo — da je kredit za prodajo opreme doma ali v izvoz normalni sestavni del financiranja investicij v industrijo opreme. Ko sprejemamo investicijske odločitve na tem področju, bi morali v analizi posameznega projekta računati ne samo z investicijami v proizvodni kapital, ampak tudi z investicijami v terjatve, ki izhajajo iz prodaje opreme na obroke. To pa pomeni, da financiranje prodaje na obroke ne more biti specifičen intervencijski ukrep, ampak stvar gospodarskih organizacij in bank, ki morajo pri razvoju take industrije upoštevati njene celotne potrebe po kapitalu. Če bi odstopili od tega stališča in bi računali, da kapital za kreditiranje prodaje opreme avtomatično odšteva federacija preko svojega sklada za te namene, bi bile investicije v in-

vam, pa mora federacija dobavo opreme in drugih dobrin ali plačati dobaviteljem iz proračunskih sredstev ali pa jim zagotoviti normalno odplačilo odobrenih komercialnih ali bančnih kreditov.

Slišati pa je mogoče tudi mnenja, po katerih ne bi bilo prav, če bi sklad za kreditiranje izvoza hitro ukinili. Razlog za takšno stališče je zlasti v dejstvu, ker gre za pododgovorno strukturo industrije, ki se ni sposobna v kratkem času gospodarsko postaviti na lastne noge.

Kakršnakoli odločitev bo končno obveljala — povsem nesprejemljivo je, da bi se področje dejavnosti sklada razširilo tudi na vlaganje v lastne in tuje mešane družbe v tujini, kot je predvideno v predlogu za izdajo zveznega zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skladu za kreditiranje in zavarovanje nekaterih izvoznih poslov. To bi ne bila pot za ukinitve sklada (letos, prihodnje leto ali kasneje), ampak za njegovo krepitev. S tem pa bi se skrbniška vloga države pri uravnavanju gospodarstva lahko samo povečala. V. B.

Kibernetika in samoupravljanje

V zadnjem času bolj kot kdajkoli poprej razmišljamo o prihodnosti. Načrtujemo razvoj gospodarskih vej, uvažamo sodobno tehnologijo in se zavzemamo za optimalno izkoriščanje naših naravnih in tehničnih možnosti. Kako pa bo tehnizacija spremenila naše družbene odnose — ali bodo v prihodnosti namesto nas res odločali stroji, elektronika, računalniki?

Na nedavnem posvetovanju Kibernetika in samoupravljanje — pripravil ga je centralni odbor sindakata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije — so približno tako zapleteni detektorski računalniki ne morejo nadomestiti ljudi. O tem so se že prepričali tudi v nekaterih naših delovnih organizacijah, ki so kupile te naprave... Stroji nam lahko pomagajo predvsem povečati našo učinkovitost. Ker nam lahko izredno hitro posredujejo številne najrazličnejše informacije, nam pomagajo obvladovati proizvodnjo in jo hitro usklajati s spremembami tehničnih, tržnih in ekonomskih pogojev, ne morejo pa z njimi nadomestiti računovodij, knjigovodij...

Ze sedaj deluje v Jugoslaviji 142 komputerjev, samo v Sloveniji pa jih je 42. V desetih letih jih bomo imeli še osem do desetkrat več. V svetu se elektronski računalni centri povezujejo v prave informacijske sisteme in ni daleč čas ko nas bodo nekakšni hišni sprejemniki povezovali s temi sistemi in nam nudili najrazličnejše podatke. Gotovo se bodo spremenili tudi naši družbeni odnosi. Če je doslej še vedno pretežna večina najrazličnejših sestankov namenjenih informiranju in pripravi najrazličnejših podatkov, potem nam bodo v prihodnje pri tem pomagali stroji, nam pa bo ostalo več časa za odločanje o posameznih možnostih. In s pomočjo vseh omenjenih naprav bomo veliko hitreje in laže nadzorovali uresničevanje posameznih odločitev.

Tako kot večina človekovih iznajdb služi tudi računalniki človekovemu boljšemu vsakdanjku in njegovemu osvobajanju. In če jih bomo smotno uporabljali, nam lahko v marsičem pomagajo za boljše odločanje, za večjo demokratizacijo in bolj humane medsebojne odnose. B. P.

Ste slišali...

...da bo v 16 nerazvitih občin republiški sklad Hrvaške vložil letos 65 milijonov N dinarjev za gradnjo cest, trafa postaj, šol, vodovodov in zdravstvenih domov. Od 1965. leta dalje je Hrvaška vložila v te občine 250 milijonov N dinarjev. S temi sredstvi ter z udeležbo občin in državljanov je bilo med drugim moderniziranih 400 km cest in 35 osnovnih šol;

...da bo v razpravah o srednjeročnem planu razvoja Makedonije potrebno odgovoriti na precej delikatno vprašanje, in sicer: kako rešiti vprašanje totalnega energetskega deficita

(v republiki) — ali električno energijo proizvajati doma ali jo uvažati. Makedonija ima namreč zelo omejene energetske zmogljivosti;

...da je v skupščinski razpravi o planu mogoče pogosto slišati, da še nimamo bistvenih osnov za izdelavo plana: nimamo kritičnih analiz sedanjega stanja, manjkajo ustrezne sistemske rešitve, ni razvojnih programov v gospodarstvu. Pomanjkanje ozir. nepopolnost razvojnih programov v gospodarstvu je zaskrbljujoča. Od 836 anketiranih industrijskih podjetij, ki sodelujejo v proizvodnji s 60 % in imajo 75 % zaposlenih v industriji, jih ima samo 380 ali 45,4 % razvojne programe;

BREST

POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte **PATRICIJA**
CLAUDIJA
ALEKSANDRA
ali nova **FLORIDA**

Za vas izdeluje
BREST Cerknica

ZDRUŽILI SO JIH SKUPNI INTERESI

Integracija Metalke je segla prek republiških meja

Na nedavnem referendumu v Meteorju, trgovskem podjetju iz Subotice, so se delavci izrekli za priključitev k ljubljanski Metalci. Za je glasovalo 97,5 %, proti pa komaj 2,5 % zaposlenih.

»Ob tem je treba poudariti, da v tem primeru nihče nikogar ni prepričeval. Ljubezen je bila obojestranska, če lahko tako rečem. Integracija bo nedvomno koristila tako delavcem Metalke kot tudi vsem tistim, ki so še včeraj delali pod streho Meteorja...« nam je razložil Jože Snoj, direktor splošnih služb v ljubljanski Metalci.

VELIKO SKUPNIH INTERESOV

Ker se po vsej verjetnosti marsikomu vsiljuje vprašanje, čemu si je izbrala Metalca svojega partnerja prav v Subotici in zakaj ne nekaj sto kilometrov bližje, si na kratko oglejmo nekatere izvečke iz ekonomske obrazložitve, ki jo je pripravila ob integraciji posebna komisija.

Trgovsko podjetje Meteor iz Subotice je zaposlovalo 260 delavcev. V Subotici je imelo grostično skladišče in 10 prodajalnih, nedavno pa je odprlo še novo prodajalno v Bački Topoli. V minulemu letu je pričel Meteor s pripravami za gradnjo prodajalnih v Senti, Kikindi in v Somboru, v nadaljnji poslovni politiki pa je podjetje nameravalo razširiti maloprodajno mrežo na področje Bačke in Banata.

Tudi Meteor je imel zunanje-trgovinsko registracijo in se je ukvarjal z uvozom, izvozom in malobojnim prometom. Zaradi ugodne lege je imelo podjetje odlične poslovne odnose z Madžarsko.

Skratka, poslovni predmet podjetja Meteor in poslovni predmet ljubljanske Metalke sta si bila na moč podobna. Tudi struktura zaposlenih pri nekdanjem Meteorju je zelo zadovoljiva. Pretežna večina delavcev je izučenihi trgovskih delavcev z daljšo delovno dobo, vi-

sok odstotek zaposlenih delavcev pa ima srednjo, višjo in visokošolsko izobrazbo.

V minulemu letu je dosegel Meteor bruto promet v višini 150 milijonov dinarjev. Njegov poslovni sklad je znašal 7 milijonov dinarjev, sklad obratnih sredstev pa skoraj 14 milijonov dinarjev.

VODILNA MISEL: ŠIRJENJE PRODAJNE MREŽE

Pobudo za integracijo z Meteorjem je dala Metalca že pred dobrim letom.

»Že pred časom smo prišli do spoznanja, da sta Ljubljana in Slovenija za nas preozki...« je razlagal Jože Snoj. »Zavedali smo se, da je naša perspektiva edinole v razširjeni reprodukciji, v razvejeni prodajni mreži...«

Tako je imela Metalca že dlje v načrtu, da bi zgradila na področju Vojvodine več prodajalnih. Z integracijo s subotičkim Meteorjem pa so postali ti načrti veliko hitreje uresničljivi. Tudi predstavniki Meteorja so soglašali z zamislijo Metalke, saj so tudi sami snovali intenzivno razširitev svoje maloprodajne mreže.

Ceprav smo v Metalci, ko smo se pred dnevi pogovarjali o integraciji, napeljali pogovor tudi na rezultate tega koraka, pa si danes še ne moremo povsem potešiti radovednosti, saj Metalca in nekdanji Meteor poslujeta pod skupno streho komaj poldrug mesec.

Ne glede na to pa lahko že danes z gotovostjo zapišemo:

- da je delavcem iz Subotice integracija zagotovila veliko večje možnosti za hitrejšo modernizacijo prodajne mreže in za gradnjo novih trgovin;

- da bo Meteor s pomočjo kredita in kapitala Metalke obogatil svoj asortiment in s tem povečal promet v svojih trgovinah;

- da bo Metalca s pomočjo integracije hitreje razširila svojo bogato prodajno mrežo in jo približala potrošnikom.

—a

Samo lepotni popravki

Kaj si lahko obetamo od sprememb zakonodaje s področja kreditno-monetarnega in bančnega sistema

Komisija zvezne skupščine za revizijo zakonov s področja kreditno-monetarnega in bančnega sistema je že posredovala v javno razpravo teze o spremembi predpisov s tega, za gospodarstvo zelo občutljivega področja. O težah je na svoji zadnji seji minuli teden razpravljala tudi odbor za ekonomsko-finančna vprašanja pri Gospodarski zbornici SR Slovenije in ugotovil naslednje:

- spremembe v zakonodaji, kot jih nakazujejo teze, se v bistvu nanašajo na organizacijske in »lepote« popravke sedanjega kreditno-monetarnega in bančnega sistema, s katerima gospodarstvo ni zadovoljno zdaj in ki ju bo prisiljeno kritizirati tudi v prihodnje;

- če je nesporno, da se avtorji teh skrbno izogibajo slehernih posegov, ki bi pomenili reformo zdajšnjega sistema, se je treba vprašati, ali trenutno sploh obstajajo vsaj minimalne možnosti za bolj radikalno ukrepanje. Po mnenju navedenega odbora takih možnosti ni!

Presenečalo bi, če bi ob takšnih ugotovitvah razprava izvenela v kaj drugega kot v vsestransko osvetljevanje trenutnih in predvidenih razmer na področju kreditno-monetarnega in bančnega sistema in v opisovanje učinkov, ki bi jih drugače zasnovana zakonodaja s teh področij lahko omogočila tudi našemu gospodarstvu.

Ceprav, kot že omenjeno, po mnenju odbora za uresničitev teh možnosti za zdaj nimamo pravih pogojev, naj o teh zadevah le zapišemo nekaj več.

Sodeč po razpravi na seji odbora za ekonomsko-finančna vprašanja pri Gospodarski zbornici SR Slovenije bi naše gospodarstvo potrebovalo takšen kreditno-monetarni in bančni sistem, v katerem bi tudi kapital pomenil blago, katerega ceno določa vsakokratno povpraševanje. Glede na to, da gospodarstvo razpolaga komaj s 15 % vseh družbenih sredstev, bi morali najti pota in načine, da bi mu vrnilli akumulacijo, ki mu je bila odvzeta v preteklosti. S tem in z oblikovanjem trga kapitala bi se šele zmanjšal pritisk na kredite, katerih realna obrestna mera je enaka ničli, če že ni — glede na inflacijo — celo negativna. Če želimo začeti s selekcijo v gospodarstvu, bi torej nujno morali zvišati obrestne mere za kredite, ki so zdaj in ekonomsko gledano prevelike samo zaradi razmer v prezadoženem gospodarstvu.

Z vsem tem in z vključevanjem vseh tistih, katerih aktivna sredstva banke obračajo (varčevalci!), bi se začel krhati sedanj monopolni položaj bank. Če bi slednjič tudi pri nas po zgledu razviti držav vpeljali posebne institucije, ki bi ocenjevale objektivne učinke bančnih naložb, bi napravili korak dlje od sedanjega stanja.

—mG

KOVINOPLASTIKA LOŽ

IZDELOVANJE KOVINSKE GALANTERIJE, IZDELKOV IZ PLASTIČNIH MAS, LITIH IN ELEKTRO PREDMETOV

POŠTA: STARI TRG PRI LOŽU — TEL. 79-808; 79-824 — ŽELEZNIŠKA POSTAJA RAKE — TEKOČI RAČUN 5018-1-181 — TELEGRAM KOVINOPLASTIKA, LOŽ

IZDELUJEMO

- GRADBENO, POHIŠTVENO IN POSTELJNO OKOVJE

- KARNISE TIPA SNEŽNIK IN ALU KARNISE

- NERJAVEČE POMIVALNIKE

- ZNS STIKALA in

- PLASTIČNO EMBALAŽO ZA FARMACEVTSKO, KOZMETIČNO IN DRUGO INDUSTRIJO

PRI PROIZVAJALCIH V LJUBLJANSKEM AGROKOMBINATU »BARJE«

TRADICIJA VENDARLE IZGINEVA

Začel se je pogovor v troje ● Zakaj bi očanci rekli, da je Slavko Osredkar slab gospodar ● Ta fant pa vendarle zna prepričati, da misli s svojo glavo — in ne ravno slabo! ● Nova iztočnica

Za tiste, ki zadnje številke niso brali, naj na kratko ponovim, kaj se je pravzaprav zgodilo in kdo je kdo; tisti pa, ki za to že vedo, naj mirno preskočijo ta del, ker se resnično ne bo zgodilo nič novega.

Teden nazaj sem pripovedoval o tem, kako so bili pravzaprav nercni krivi, da sem obiskal dobrega znanca in dolgoletnega sindikalnega delavca Franca Martinca, ki je zdaj že nekaj časa direktor v Agrokombinatu »Barje«. Z nekaj podatki sem tedaj predstavil kombinatovo posest, od česar sva nekaj malega takrat z Martincom tudi prehodila. Mimogrede sva se ustavila tudi v Polhovem Gradcu, pri kooperantu Slavku Osredkarju.

Tako se je torej začel razgovor v troje.

Zasopel in razgretega obraza je prišel s kupa gnoj. Bilo je videti, da se z Martincom dobro razumeta. Mislim sem, da naju bo Osredkar povabil v hišo. Namesto tega naju je odpeljal v hlev, čeprav mu te želje nisva niti omenila. Hlev sam na sebi ni nič posebnega — kot pač vsi stari kmečki hlevi! Res pa je, da je bil skrbno urejen, čist in že s prvimi pogledom se je dalo presoditi, da ga upravlja marljiva roka.

Potem pa mi je na vsem lepem postalo jasno, zakaj naju je najprej peljal v hlev. Z obeh strani je bilo privezanih štiri repov, pa telček povrtil!

Martinc mi pravi, da živina sicer ni njegova; Osredkar je od kombinata dobil telce, zdaj pa jih bo zredil do prve otežitve.

— Osredkar je naš kooperant. Dobil je od 150 do 600 kilogramov težke plemenske telice, zdaj pa jih bo redil do otežitve. Nato bomo poračunali: za vsak kilogram prirasta od 6,30 do 6,80 dinarjev. Poročunamo, kar je medtem dobil akontacij, kar je prevzel krmil. Veterinarske usluge pa so brezplačne. Živina je tudi zavarovana, če bi že prišlo do nesreče.

— Pa se da živeti?

— Tista zadnja, ki je že povrgla, je moja. Tudi traktor imam. Zdaj, ko je zemlja arondirana in ko je vsa okrog hiše, kar gre. Sicer pa sem razen nekaj krompirja za sproti tako vse zasejal z deteljo. Na mojem in na najetem.

Osredkar se obrne k Martincu: — Bi se lahko zmenili za prikolico-nakladalnik? Tako kot traktor, na kredit? Bi šlo? Meni bi bilo precej pomagano.

Jaz vsaj sem tisto, kar je Martinc odgovoril, razumel kot nekakšno obljubo.

Osredkarjeva mati pa nas je prišla vabiti v hišo. Milade še ni, sicer

pa tako še ni dolgo, kar je fant sletel vojaško suknjo.

— Pa misliš, da se mu res splača, sprašujem Martinca že v avtu, ko se peljeva proti Brezovici.

— Vprašal bi ga, koliko zasluži! Če se mu ne bi splačalo, najbrž tudi ne bi imel svoje krave, ne traktorja, ne hladilnika v hiši in ne bi jemal v najem nove zemlje. Preden je odšel k vojakom, so nad domačijo peli bobni! Vdova samo z otroki ni mogla kaj prida početi. Pomagali smo, zdaj je spet na trdnih nogah. Je pa res, da je fant priden, eden naših najboljših kooperantov!

— Kaj misliš, koliko mu ostane?

— Dva stara milijona na leto, pa se nisem dosti zmotil. Ze kar solidna plača industrijskega delavca, tudi v Ljubljani! Je pa res še to, da med njim in med industrijskim delavcem tudi sicer ni več, vsaj tako jaz sodim, nobene razlike. Vzreja dvajsetih telic pomeni polno zaposlitev. Če bi upošteval še normative, mi jih kombinat določa pri tej vzreji, mora biti ne samo priden, temveč tudi sicer dober delavec na svojem delovnem mestu. Sicer pa, kje je še sploh razlika med njim in delavcem v tovarni: oba proizvajata za trg; oba prodajata predvsem svoje delo. Lastniška pravica nad zemljo je praktično izgubila ves svoj pomen. Rekel bi celo, da je za kooperanta, kakršen je Osredkar, celo boljše, če proizvaja na zakupljeni zemlji kot na svoji. Zakupnina je zagotovo precej nižja kot pa davek, ki ga plačuje za svojo posest. V proizvodnjo pa se lahko enako vključuje na svoji zemlji in na zakupljeni!

Očitno si v ljubljanskem agrokombinatu »Barje« resno prizadevajo razviti kooperacijo. Približno podobno o tem si lahko ustvariš z naslednjimi podatki: 220 plemenskih telic v reji, več kot 5000 bekonov pri kooperantih, razvito perutinarstvo, uresničujejo se načrti o snovanju mlečnih farm pri kooperantih. Kombinac daje kooperantom v najem zemljo, dolgoročnih pogodb o kooperaciji je sklenjenih že več kot 1000, takih, na desetletno bodo sodelovanja.

Svojim kooperantom agrokombinat tudi pomaga. S tem seveda, da jim za dogovorjeno proizvodnjo zagotavlja odkup po dogovorjenih cenah. In seveda tako kot Osredkarju: s krediti. Na neposrednem zaledju kombinata ima že več kot 100 kmetovalcev svoje traktorje, na tem področju je že več kot 2000 kosilnic in drugih strojnih priključkov za obdelavo.

Martinc pravi, da je zanimanje za

kooperacijo med kmeti veliko. Samo želja po kooperaciji pa ni dovolj. Strokovnjaki v kombinatu pripravijo temeljit program za vsakega bodočega kooperanta in temeljito prouče, kaj in kako naj proizvaja, da bo kooperacija tudi ekonomsko uspešna. Sele na tej osnovi je nato zasnovana kooperacijska pogodba, z njo pa je največkrat povezana tudi pomoč agrokombinata v obliki kredita, ki naj kmetovalcu omogoči, da se bo specializiral in postal resnični tržni proizvajalec.

— Interes je, samo kaj, ko pa je svež veter v kmetijstvu zavel tako pozno. Marsikaj smo zamudili. Mladine na kmetijah tako rekoč ni več. Iz izkušenj pa vemo, da je zlasti mladino mogoče prepričati v to, da je prihodnost le v proizvodnji za trg. Najbrž za to, ker mladi laže dojamajo zdajšnje čase. Pa še to, kmeta je treba šele usposobiti za tržnega proizvajalca, zato potrebuje kredite in dolgoročno zasnovane pogodbe. Naj izgleda še tako nečloveško, z ostarelimi kmetovalci pa je marsikaj tveganje sklepati take pogodbe. Zanje in za nas, pa kakorkoli se že zdi krivično, saj so tudi ti kmeti s svojimi presežki pomagali do zdajšnjega blagostanja in jim torej marsikaj dolgujemo.

Zdi se mi, da je potem telefonični računovodkinja. Poslovne zadeve pač. Na koncu pa je dodal:

— Osredkar bi rad prišel do nakladalne priklole in prosil za kredit. Mislim, da bi mu morali pomagati, saj dobro gospodarji. Se bomo še pogovorili o tem.

Razumel sem ga, kot da pravkar piše priporočilo na neko prošnjo.

Imam občutek, da so računi čisti. Namesto dvomljivega altruizma obojestranski ekonomski interesi. Kmet zasebnik je s kooperacijo dobil zanesljivo, čeprav ne lahek zaslužek, kruha pa je za take, kot je Osredkar, vedno več.

— Pa kombinat, Martinc, ne verjamem, da bi se šli Miklavža!

— Za čigavo zdravje pa in ni kaj skrivati: obrat kooperacije je lani ustvaril za 408.221 N dinarjev dohodka. Pred njim je le strojni obrat s 784.000 dinarji dohodka, prvi za kooperacijo pa je obrat za gozdarstvo s 60.500 N dinarji dohodka.

— Hočeš reči, da smo po vseh teh dolgotrajnih zablodah vendarle uspeli najti možnosti sožitja med zasebnim in družbenim sektorjem kmetijstva?

— Morda celo res — zanesljivo pa smo na dobri poti, če se bomo le držali smerokazov.

Pa sva z Martincom spet imela novo iztočnico za razgovor!

BOJAN SAMARIN

PRISILNA UPRAVA V LITIJSKEM GRADBENEM PODJETJU

Kolektiv na razpotju

Občinska skupščina v Litiji je pred kratkim že tretjič letos obravnavala položaj gradbenega podjetja. Tokrat so imeli odborniki na voljo poročilo posebne inšpekcijske komisije službe družbenega knjigovodstva, ki je pregledala zaključni račun gospodarjenja za minulo leto in ugotovila, da je poslovni uspeh v njem prikazan nerealno, da je podjetje dejansko poslovalo z izgubo, ki pa še ni dokončna, in da so v tej delovni organizaciji že prejšnja leta poslovali z izgubo.

Glavni razlog za slabo gospodarjenje z družbenimi sredstvi je bilo sklepanje škodljivih pogodb. Direktor podjetja je sklepal pogodbe za prevzem gradnje stanovanjskih hiš in drugih objektov z dvomljivimi pogodbenimi zneski, ki so bili nižji od proračunskih vrednosti. Podjetje se je lotevalo gradnje stanovanjskih hiš in objektov brez ustreznih in pravilne dokumentacije, brez ekonomskih predračunov in celo brez gradbenih dovoljenj. Značilno je, da se je litijsko gradbeno podjetje poizkušalo na različnih za prevzem del z najnižjimi cenami, predvsem v Domalah in drugod, v domači občini pa je direktor izsiljeval investitorje z znatno višjimi cenami, kot jih je ponujal drugod.

Kolektiv nikoli ni imel vpogleda v dejansko stanje svojega podjetja. Sušljanje o poslovnih izgubah so vodili, predvsem direktor in računovodja, preprečevali z različnimi izgovori in venomer obljubljali, da se položaj delovne organizacije izboljšuje in da bo spet prišlo na zeleno vejo. Sele na sestanku delavskega sveta, ki sta se ga udeležila tudi predsednik občinske skupščine in načelnik sveta za gospodarstvo, so člani samoupravnega organa in drugi zvedeli za dejansko stanje.

Kolektiv gradbenega podjetja je na predlog vodstvenih ljudi razpravljal o pripojitvi k trboveljskemu gradbenemu podjetju. Zaslave in se na referendumu dejansko odločil za združitve s delovno organizacijo. Trboveljsko gradbeno podjetje je bilo pripravljeno prevzeti litijsko delovno organizacijo, vendar s pogojem, da njihova poslovna izguba ne presega 30 milijonov S-dinarjev. Kasneje, ko so v Trbovljah ugotovili, da znaša izguba nad 80 milijonov, so seveda predlagali, naj razliko pokrije občinska skupščina. Ker občina nima sredstev, je razumljivo, integracija padla v vodo. Na zadnji seji občinske skupščine so odborniki izglasovali prisilno upravo v litiskem gradbenem podjetju. Predsedstvo občinske skupščine pa se je dogovarjalo z ljubljanskim podjetjem »Obnova«, da bi pomagalo pri sanaciji gradbenega podjetja s tem, da bi se kasneje kolektiv spojil s to delovno organizacijo. Predlog sanacijskega programa je izdelan. Podjetje potrebuje kakih 220 milijonov S-din kredita za pokritje izgube in za nemoteno gospodarjenje.

SLOVENSKE KONJICE

Sindikalne športne igre v občini Slovenske Konjice so se začele v prvi polovici maja. Tekmovanja bodo trajala predvidoma do prvih dni julija, slavnostni zaključek s podelitvijo pokalov, priznanj in pohval pa bo na dan borca, 4. julija. Poleg pokrovitelja iger, to je trgovskega podjetja »Dravinjski dom« in ObSS, bodo potrebna finančna sredstva za športna srečanja prispevala še nekatera obrtna, komunalna, gradbena in gostinska podjetja. V. Langerholc

KOPER

Ob zaključku spomladanskega dela delavskih športnih iger bo svečana podelitev pokalov, medalj in diplom v Kopru 22. t. m. Komisija za šport in rekreacijo pri ObSS Koper z zadovoljstvom ugotavlja, da vlada za igre med zaposlenimi iz leta v leto večji interes, kar se odraža predvsem pri rastočem številu udeležencev. Omenjena komisija je na slavnostno podelitev priznanj povabila med drugim tudi znana slovenska športnika, Edvarda Vecka in Bruna Parmo.

SLOVENSKA BISTRICA

V organizaciji komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Slovenska Bistrica je SD IMPOL iz Slov. Bistrice organiziralo srečanje v streljanju z zračno puško. Tekmovanja, ki je bilo v okviru praznovanja tedna bratstva in prijateljstva šestih sosednjih občin iz Hrvaške in Slovenije, se je udeležilo šest ekip. Skupno je tekmovalo 60 članov.

Nazveč uspeha so imeli domačini, ki so letos že drugič osvojili prvo mesto sto na podobnem strelskem tekmovalju.

V. HORVAT

UZENICA

TVD Partizan priredil tradicionalni turnir v malem nogometu, na katerem so sodelovale ekipe Uzenice A in B, Radelj ob Dravi, Maribor, Mute in Vuhreda. Premočno je zmagala ekipa igralcev iz Radelja, ki je premagala vse nasprotnike. Vrstni red: 1. Radlje 6, 2. Uzenica 4, 3. Maribor 4, 4. Vuhred 2, 5. Muta 1 in 6. Uzenica B brez točk. Zmagovalno moštvo je dobilo v trajno last lep pokal, vse druge ekipe pa pohvale za sodelovanje.

V. R.

DRAVOGRAD

Pred nedavnim so pod vodstvom trenerja Leopolda Kadiša po daljšem premoru začeli s treningi nogometaši Partizana. Treningov se udeležuje blizu 20 starejših in mlajših igralcev, ki bodo kandidirali pri sestavi ekipe, ki bo jeseni verjetno tekmovala v mariborski podzvezi izven konkurence. Če bodo za delo na Vuhredu sredstev in razumevanja pri pristojnih forumih, bodo potem nogometaši mesta ob Dravi spet redno tekmovali v omenjenem tekmovalju.

V. R.

V CELJU ZA SINDIKALNO

REKREACIJSKO ZNAČKO

Občinski sindikalni svet Celje beleži pri organizaciji različnih športnih in rekreacijskih srečanj pomembne uspehe. Komisija za rekreacijo in oddih pri sindikatu in referent za rekreacijo prof. Tone Goršič iz dneva v dan poskrbita za prijetno presenečenje, ki daje posebej draž rekreaciji delovnih ljudi na območju celjske občine.

O uspehih sindikalnih športnih iger v Celju ni potrebno govoriti. Potekajo že enajsto leto in so z vsakim letom bolj priljubljene. Število panog in tekmovalcev je iz sezone v sezono večje. Tisoči in tisoči delavcev

so se zvrstili na sindikalnih tekmovaljih in s tem je bil smisel iger tudi dosežen.

Tekmovanja potekajo skozi celo leto. Na odprtih igriščih in v dvorinah.

Igre so postale torej sestavni del življenja zaposlenih v celjski občini. Popularnost športnih srečanj je med delavci tolikšna, da ni več bojzani za nadaljnjo usodo te oblike rekreacije.

Občinski sindikalni svet je sedaj uvedel skupaj s komisijo za rekreacijo in oddih novo tekmovalje. Tekmovanje za »sindikalno rekreacijsko značko«. Pravico do tekmovalja za to

značko imajo vsi v rednem delovnem razmerju zaposleni v celjski občini. Tekmovanje se je začelo 1. maja in bo končano 30. aprila 1971. Tekmovanje se bo odvijalo v treh starostnih skupinah ločeno za moške in ženske. Vsi pa se bodo borili za zlato, srebrno ali bronasto značko.

Tekmovanje vodi komisija za rekreacijo in oddih pri ObSS. Aktivnosti v posameznih športnih panogah pa lahko organizirajo osnovne organizacije sin-

ja s 442 podrtimi keglji, tretje pa je zasedla ekipa Induplati, ki je podrla 420 kegljev.

Tekmovanja v šahu se je letos udeležilo 6 ekip. Najboljša ekipa je bila Papirnica Količev, ki je nabrala 24,5 točke in s tem premočno dosegla prvo mesto. Drugo mesto je zasedla ekipa Mlinostroj I. z 18 točkami, tretje pa Melodija Mengeš s 17 točkami.

Rekord v tej športni disciplini ima vsekakor Papirnica Količev, ki je sedem let zaporedoma osvojila prvo mesto.

V namiznem tenisu je nastopilo osem ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini.

Končni vrstni red je bil naslednji:

1. Papirnica I., 2. Papirnica II., 3. Lek, 4. Helios itd.

V disciplini namizni tenis — posamezno je nastopilo 18 tekmovalcev. Najboljši je bil Lenček Jože, Helios, ki je zaslužen osvojil prvo mesto.

Vsa tekmovalstva so potekla brez težav, za kar gre zahvala prizadevnim članom občinske sindikalne komisije za šport, predvsem pa neustrašnemu predsedniku Tinetu Weihtu. Na sporedu bodo še srečanja v nogometu, streljanju, odbojki in plavanju.

M. Deisinger

Na pragu ŠIG 1970

Letošnje XX. jubilejne športne igre gradbincev Slovenije bodo, kot smo v našem tedniku že poročali, 3., 4. in 5. julija v Trbovljah. Letošnja velika športno-rekreacijska prireditev slovenskih gradbincev sovpadla s 25-letnico osvoboditve, z 20-letnico samoupravljanja, z dnem borca in končno z rudarskim praznikom, kar vse skupaj bo dalo igram še posebno svečano obeležje.

V Trbovljah se že dalj časa intenzivno pripravljajo na veliko slavnost slovenskih gradbincev, saj pomeni organizacija tako množičnega tekmovalja, ki si je v minulih dvajsetih letih pridobilo visok ugled, v vsakem primeru na moč zahtevno nalogo. Zato v Trbovljah pospešeno usposablja in obnavlja potrebne športne objekte, saj bodo gradbinci nastopili v sedmih športnih panogah: malem nogometu, kegljanju, namiznem tenisu, odbojki, balinanju, streljanju in šahu.

Organizacijskemu komiteju so poleg trboveljskih delovnih in drugih organizacij ponudili svojo roko in obljubili pomoč tudi predstavniki sosednjih občin, ki bodo v času iger dale na

voljo svoje športne objekte ter prenočitvene in gostinske kapacitete.

S petim majem so bile za jubilejno tekmovalstvo slovenskih gradbincev že zaključene vse prijave. Po razpisu organizacijskega komiteja XX. ŠIG je sodelovanje na igrah prijavilo kar 42 slovenskih gradbenih podjetij. Število prijavljenih posameznikov — tekmovalcev znaša 1446.

V želji, da bi bil izgled mesta v času iger kar najbolj privlačen, je organizator pritegnil k sodelovanju med drugim tudi Turistično društvo, vse upravne službe ter družbene organizacije in šole v Trbovljah. Za poplavitve programa so stopili organizatorji v stik še z ljudsko tehniko Slovenije, Zvezo kulturno-prosvetnih društev v Trbovljah in z Društvom umetnikov — amaterjev RELIK.

In še razveseljiv podatek za filateliste: pošta pripravlja za čas tekmovalj poseben priložnostni spominski žig.

-a.

Vodijo cementarji

Občinska zveza za telesno kulturo Nova Gorica je tudi letos razpisala skupno z občinskim sindikalnim svetom delavske športne igre. Odmev na razpis je bil zelo velik, saj se je za sodelovanje prijavilo kar 16 sindikalnih organizacij.

Letošnje igre bodo obsegale tekmovalja v malem nogometu, odbojki, košarki, namiznem tenisu, šahu, streljanju, kegljanju, rokometu in atletiki. Nekatere delovne organizacije so za igre prijavile ekipe v vseh disciplinah, medtem ko je na primer »Meblo« prijavil le dve ekipi kegljačev.

V doseganih srečanjih so poželi največ uspeha predstavniki Salonita Anhovo, ki so zmagali v namiznem tenisu, košarki in šahu.

R. Kolenc

Na tretjih športnih igrah železarjev, steklarjev, kovinarjev in gumarjev, ki jih je organiziralo podjetje Ferralit Zalec, je zmagala Železarna Jesenice s 30 točkami pred Ferralitom Zalec

krogov). Ekipa — ženske: 1. Ferralit Zalec (738 krogov); najboljša posameznica: Kralj Magda (Železarna Jesenice, 254 krogov). Sah: 1. Litostroj Ljubljana (46 točk).

PREHODNI POKAL EKIP

Železarne Jesenice

(24 točk). Sledijo Sava Kranj 18, Litostroj Ljubljana 17 in Steklarna Hrastnik 13 točk.

Rezultati: Kegljanje na asfaltu: 1. Železarna Jesenice 2618 kegljev (najboljši posameznik: Slibar Jože, 451 kegljev). Kegljanje — ženske: 1. Ferralit Zalec (najboljša posameznica Tonka Arolt: 389 kegljev).

Streljanje z zračno puško — moški: 1. Železarna Jesenice (1026 krogov), najboljši posameznik: Klovor Alojz (Ferralit Zalec, 268

Odbojka: Železarna Jesenice — veterani s 4 točkami.

Namizni tenis — moški: Železarna Jesenice, 4 točke. Ženske: Sava, Kranj, 8 točk.

Rokomet: 1. Ferralit Zalec, 4 točke.

Orientacijski pohod: 1. Ferralit Zalec (153 točk).

V moški konkurenci je 1. mesto dosegla Železarna Jesenice s 27 točkami, v ženski pa Ferralit Zalec s 5 točkami.

I. J.

POSTOJNA

Zaključen prvi del iger

Prvi del priljubljenih tradicionalnih DSI postojnske občine je končan. Dobili smo nove zmagovalce, ki jih pokrovitelj, Občinski sindikalni svet Postojna, vsako leto nagradi s pokali in diplomami.

Brzoturnirja v šahu se je udeležilo devet štiričlanskih ekip. Po pričakovanju je premočno zmagala ekipa Skupščine občine Postojna, ki je zbrala kar 21 točk od 24 možnih. Ekipa je nastopila v postavi Zabukovec, Krpan in Logar. Drugi so bili uslužbenci Stanovanjskega podjetja Postojna s 17 točkami, tretji pa železničarji s 16 točkami.

Streljanje z zračno puško je privabilo največ ekip: 15 članskih in štiri ženske. Doseženi pa so bili naslednji rezultati:

Moški — ekipno: Zmagovalec je s tesno razliko 3 krogov znova postala ekipa Kmetijske zadruge Postojna v postavi Mikoletič, Škrjanc in Lavrič, ki je nastreljala 363 krogov.

M. BRECL

Ženske — ekipno: Med 4 ženskimi ekipami so bile premočno prve strelke Perutinarstva Pivka z 294 krogi.

Moški — posamezno: Med 45 strelci, ki so tekmovali za najboljšega strelca DSI, je bil daleč najboljši veteran Mikoletič Andrej iz KZ Postojna, ki je nastreljal kar 134 krogov od 150 možnih. Presenetljivo je delil drugo mesto z Martinčičem (GG Postojna) Fon (SO Postojna) s 125 krogi.

Ženske — posamezno: Med 12 strelkami je bila najboljša Smrdel z 109 krogi od 150 možnih pred Deklevovo (obe Perutinarstvo Pivka). Tretja je bila Polšak (SDK Postojna) z 91 krogi, itd.

Namiznoteniški igralci iz ŽTP so bili nepremagljivi, saj so osvojili vseh 16 možnih točk. Drugi so bili trgovci iz Nanosa s 14 točkami, tretji pa Javorci z 12 točkami.

E. Progar

V LJUBLJANSKI AVTOMONTAŽI

Ugodne možnosti za počitnice

Kako in pod kakšnimi pogoji bomo uživali dopust

Praksa v minulih letih je pokazala, da sta skrb in politika regresiranja letnih dopustov v naših delovnih organizacijah na moč različni. Zato so tudi podatki, ki govorijo o tem, koliko delavcev je izkoristilo svoj letni dopust za resničen oddih, od delovne organizacije do organizacije zelo različni.

Ponekod si samoupravni organi in sindikati prizadevajo, da bi omogočili svojim delavcem, posebno tistim, ki prejajo konec meseca dokaj skromne kuverte, v svojih ali tujih počitniških domovih, prijeten vendar cenen oddih. V ta namen storijo marsikaj. V prvi vrsti se potrjujejo, da kar najbolj pravično razdelijo sredstva, ki jih je kolektiv namenil za regresiranje počitnic. Skrbno izdelajo lestvico, po kateri razumljivo prejemajo največ tisti, ki brez regresa v nobenem primeru ne bi mogli na počitnice, in najmanj tisti, ki si lahko privoščijo počitnice tudi brez tovrstne namenske podpore. Pri tem mislijo tudi na nezaposlene člane delavčeve družine. Dalje, tisti kolektivi, ki si resnično prizadevajo, da bi se njihovi zaposleni vsaj enkrat na leto temeljito odpočili, vzorno skrbijo za svoje počitniške kapacitete in jih v nobenem primeru ne odtujujejo, temveč po možnosti širijo in jih dopolnjujejo z novimi. Dejstvo je namreč, vsaj tako je običajno, da je dopust v lastnem počitniškem domu najcenejši...

V nasprotju s tem ni malo primerov, ko samoupravni organi delovne organizacije tako rekoč ničesar ne napravijo za letni oddih zaposlenih. Sredstva za regrese enakomerno razdelje med delavce, poleg pa naj si vsak pomaga, kakor ve in zna.

In v želji, da bi dobili kar najbolj jasno sliko o tem, kako so se delovne organizacije pripravile na bližnjo sezono letnih dopustov, bomo objavili v našem tedniku nekaj zauprednih prispevkov na omenjeno temo. Za danes si oglejmo, kako in kje bodo preživeli svoj letošnji dopust delavci ljubljanske Avtomontaže.

VSEM ENAKO

»Komisija za družbeni standard je letos znova obravnavala vprašanje regresov za bližnje počitnice...« nam razlaga Jože Mali, predsednik omenjene komisije v Avtomontaži, tovarni karoserij. »V primerjavi z minulim letom smo regrese, seveda v soglasju s samoupravnimi organi, za spoznanje zvišali. Lani je znašal regres na zaposlene 280, letos pa 300 dinarjev. Ob tem smo mislili tudi na nezaposlene družinske člane. Zena oziroma otroci delavca, stari več kot pet let, prejmejo po 100, otroci do pet let pa 60 dinarjev. Ni veliko, nekaj pa vendarle je. To so bili naši predlogi, ki so jih samoupravni organi tudi sprejeli...«

Da bomo objektivneje ocenili višino regresov v Avtomontaži, naj ob tem povemo, kolikšni so poprečni mesečni prejemki zaposlenih v tej delovni organizaciji. Medtem ko so lani znašali 1369, so se v letošnjem letu povzpeli na 1481 dinarjev. Delitveno razmerje dohodka pa znaša 30:70 v korist osebnih dohodkov.

Na vprašanje, zakaj so regresi za letni oddih za vse delavce enako visoki, ko pa vemo, da so osebni dohodki posameznikov zelo različni, odgovarjajo v Avtomontaži take:

»Ne glede na višino osebnih dohodkov pri nas že vsa leta delimo regres na enake dele. Ker ni čutili posebnega pritiska, da bi bila lestvica drugačna, s to prakso nadaljujemo...«

VSE KAPACITETE REZERVIRANE

Avtomontaža ima svoj počitniški dom v Zambrotiji, to je na zahodni istrski obali med Savudrijo in Umagom. Dom ima blizu 120 postelj, odprt pa je od 20. junija do 10. septembra.

»Že januarja smo pričeli zbirati prijave za letovanje v našem počitniškem domu...« nadaljuje Jože Mali. »Zanimivo, dom je že danes povsem zaseden, vse kapacitete so oddane do 10. septembra. Skratka, interes naših delavcev za počitnice v Zambrotiji je razmeroma precejšen. Verjetno tudi zaradi tega, ker cene v našem domu niso kdove kako visoke. Poln penzion velja le 28 dinarjev, za ljudi, ki niso člani našega kolektiva pa 32 dinarjev. Dom je namreč odprtega tipa, vendar, kot sem dejal, je interesov doma za počitnice v Istri toliko, da ni bojzani oziroma skrbni za nezasedenimi kapacitetami. Cene so majhne, vendar neke dovolj visoke, da shajamo, kot temu pravimo...«

Poleg tega ima Avtomontaža tudi majhno počitniško hišico v Dolenjskih Toplicah in svojo planinsko kočjo na Zadnjem Voglu. Eno z drugim: zaposleni v tej delovni organizaciji imajo razmeroma ugodne možnosti, da gredo sleherno leto vsaj za deset dni na počitnice. Zato tudi izrabi blizu 70% delavcev svoj redni letni dopust za oddih in sprostitve.

D. Ulaga

pohištvo
in oprema
za vaš dom

lesnina

centrala ljubljana titova 51

Cilj: devetsto milijonov dolarjev

Z devetsto milijoni dolarjev deviznega priliva od turističnega prometa se bo Jugoslavija čez pet let uvrstila med turistične velesile v Evropi

Ze po tradiciji se turistični novinarji jugoslovanskih časopisov, radijskih in televizijskih postaj vsako leto, v začetku maja, zberemo v enem izmed krajev na 42 km dolgi makarski rivieri. Letos smo bili v Tučepih. Za turistične delavce Makarske, ki vsako leto organizirajo novinarski zbor — letos se jim je pri organizaciji pridružil tudi ljubljanski Kompas — je to tudi nekakšen uraden začetek turistične sezone v enem najlepših predelov Dalmacije.

Prek 130 novinarjev ter turističnih delavcev iz vse Jugoslavije, kolikor se nas je letos zbralo v Tučepih, je v dveh delovnih dneh zbora poslušalo tri osnovne referate, in sicer o turizmu kot novi kvaliteti razvoja Jugoslavije, človeku in delu v turizmu ter o zdravstvenem turizmu Jugoslavije. Mimogrede povedano, slednja dva referata sta pripravila Niko Isajević, novinar ljubljanskega »Dela«, in Albin Zor, dipl. ekonomist z Gospodarske zbornice Slovenije, medtem ko je prvega pripravil Milan Gavrović, komentator RTV Zagreb. Zelo zanimiva prispevka v razpravi na temo turističnega gospodarskega razvoja sta imela še Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik Turistične zveze Jugoslavije, in dr. Danilo Dougan, predsednik Turistične zveze Slovenije.

Turizem izenačen z ostalim gospodarstvom

Razprava turističnih novinarjev in turističnih strokovnjakov iz vse Jugoslavije je prav gotovo vnovič, kot vedno na takih zbiorih, razgrnila prav vse probleme in »bolezní« našega turističnega razvoja. Seveda pa ob navedenih pomanjkljivostih, ki so, žal, še zmeraj v večini, tudi ni manjkalo izgovorjenih ali napisanih besed o tem, kaj smo že storili za še večji turistični razmah. Iz vsega, kar je bilo povedanega in napisanega v materialih, je najbolj razveseljivo to, da smo zlasti v zadnjih dveh letih turizem popolnoma izenačili z ostalimi

gospodarskimi panogami. Ta s svojim potencialom bodisi ob morju ali v notranjosti dežele to tudi zasluži.

Na osnovi takšnih in podobnih zaključkov se je med novinarji in turističnimi delavci odvijala razprava o nadaljnjem 5-letnem turističnem razvoju Jugoslavije, ali, kot je v svojem referatu dejal komentator RTV Zagreb Milan Gavrović, »o turizmu, kot novi kvaliteti razvoja Jugoslavije«. V petletnem načrtu je namreč predvideno, da bo Jugoslavija kot turistična dežela 1975. leta s turizmom ustvarila nič manj kot 900 milijonov dolarjev deviznega priliva. To je osnova petletnega načrta, ki jo strokovnjaki štejejo za optimalno. To pomeni, da bomo morali v naslednjih petih letih letno povečevati devizni priliv od turizma po stopnji 20,1 %, to je za petino vsako leto. Poprečno letno povečanje deviznega priliva bi tako znašalo 108 milijonov dolarjev. Pri tem bi moralo biti vsako leto inozemskih gostov za 12,7 % več, domačih pa za 4,9 % več. Število nočitev — to je pravzaprav podatek, s katerim ekonomisti v turističnem gospodarstvu najraje operirajo — bi se moralo v petletnem obdobju pri inozemskih gostih poprečno povečati za 13,2 %, pri domačih pa za 6 %. Če hočemo vse to uresničiti, bi morali v Jugoslaviji povečati število turističnih postelj za več kot milijon, od tega v hotelih za blizu 300.000, v primerjavi s 174.000 posteljami, kolikor jih zdaj zmorejo skupaj vsi jugoslovanski hoteli.

Letos tristo šestdeset milijonov dolarjev

Že iz teh nekaj podatkov je mogoče razbrati, da načrtovalcem petletnega razvoja turističnega gospodarstva v Jugoslaviji ni manjkalo ambicij. Od blizu 360 milijonov dolarjev deviznega priliva od turizma, kolikor ga pričakujemo letos, je do 900 mi-

lijonov dolarjev čez pet let nedvomno dolga in težka pot. »To prav gotovo ni cilj, ki bi moral izzvati nezadovoljstvo,« je dejal eden od kolegov v razpravi. »Ta cilj je dovolj velik, da lahko izzove vse tiste, ki delajo v turizmu, in celotno našo družbo. 900 milijonov dolarjev deviznega priliva prav gotovo ne bo možno doseči s primitivnimi metodami dela v turističnih in drugih delovnih organizacijah, ki se ukvarjajo s turizmom, in kakršnim smo še marsikje priča, niti ga ne bo možno doseči na osnovi zadovoljstva nad že doseženimi rezultati.«

Prav zato se začetek razprav o turizmu na osnovi novega petletnega načrta bistveno razlikuje od razprav in tudi nesoglasij, ki smo jih na tem področju imeli še pred petimi leti. Tedaj smo namreč morali dokazovati, da turizem lahko prispeva mnogo več k uspehu celotnega gospodarstva, tedaj so morali turistični delavci dobesedno zlomiti konservativizem in skepsu mnogih pristojnih forumov. Turistični delavci so to uspeli, najprej na papirju v zaključkih in stališčih in pred dvema letoma končno tudi v praksi. Pri tem je veliko vlogo odigral tudi razvoj naše skupne zunanjetrgovinske menjave. Turizem je v minulem petletnem obdobju, se pravi po sprejetju gospodarske reforme, državi primaknil marsikakšen prepotreben dolar mnogo hitreje, kot ostalo jugoslovansko gospodarstvo. Leta 1965 smo na primer s turizmom ustvarili 100 milijonov dolarjev deviznega priliva. In če skupni jugoslovanski izvoz tega leta prav tako označimo z indeksom 100, nam pokaže, da se je devizni priliv od izvoza do 1968. leta povečal

za 15,8 %, medtem ko se je v turizmu v istem obdobju povečal kar za 130,8 %.

Če še naprej primerjamo razprave o razvoju turističnega gospodarstva v razdobju, od kar smo sprejeli gospodarsko reformo, z razpravami, v katerih središču smo sedaj, bomo hitro spoznali, da je napredek bistven in nesporen. Od tedaj pa do danes je Jugoslavija odprla meje vsem potnikom sveta, verjetno hitreje in popolneje kot katerakoli druga država na svetu. Jugoslavija je odprla meje tudi tujemu kapitalu, zasebnim investitorjem iz držav s popolnoma drugačno družbenopolitično ureditvijo. Hotelske in druge turistične organizacije so se okrepile in modernizirale svoje delo, hkrati pa so bili premagani tudi mnogi predsodki o mestu in vlogi tako imenovanega privatnega sektorja. Zasebno podjetništvo je doživelo hiter razvoj v drobnem gostinstvu, v obrti in v vrsti drugih uslužnostnih dejavnosti. Vse to nedvomno predstavlja solidno osnovo in prav tako optimistične poglede, da bomo uresničili načrte, s katerimi se bo Jugoslavija čez pet let zanesljivo uvrstila v velike turistične dežele Evrope.

M. Z.

inles PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
ribnica NA KREDIT

Po poteh partizanske Ljubljane

Nadvse slovesen je bil zaključek 14. pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« minulo nedeljo na Trgu revolucije. Več kot 25.000 Ljubljancev se je zbralo in pozdravilo borce slovenskih partizanskih enot, med katerimi so bili tudi številni narodni heroji in generali, ešalon Jugoslovanske ljudske armade, partizanski

kurirji in vezisti, mladina in vsi, ki so se udeležili tradicionalnega pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Razporeženje je bilo še posebej veselo zato, ker je ob 25. obletnici osvoboditve Ljubljane dobila priznanje narodnega junaka za junaško borbo med okupacijo.

PODOBE NAŠEGA ČASA

Kakor veste, je naše kmetijstvo že dalj časa v hudi stiski in kliče na pomoč. Jok in stok, ki se razlega z opučenih gorskih kmetij in odprtih dolinskih hlevov, je končno vzdramil tudi merodajne subjekte na vsem našem prostoru od Karavank do Jadrana. Leti pa so se že spustili v vroč, neizprosni boj za obstoj in napredek našega delovnega človeka — kmeta.

In zdaj pomaga, kakor kdo more in zna: eni pišejo peticije carini, naj miži ob uvozu

Učinkoviteje moramo reševati socialne probleme kot posledice različnosti pogojev pri ustvarjanju dohodka z osebnim delom v kmetijstvu, zaradi razlike v velikosti in potencialne sposobnosti produkcijskih enot, zaradi razlik v položajni renti in vrednosti minulega dela in zaradi razlik v delovni in umski sposobnosti aktivnih ali pasivnih subjektov, ki se preživljajo v kmetijstvu;

● razvoj samoupravnega socializma je omogočil demokratizacijo v odnosih, kar razvija različnost, protislovnost in heterogenost interesov med subjekti, katere pa je potrebno tekoče usklajati;

● pospešeno je potrebno razvijati horizontalno in vertikalno integracijo (poslovno, tehnično in organizacijsko), da bi čimprej izoblikovali gospodarsko močne in stabilne ter samoupravno trdno organizirane agroživilske komplekse na posameznih območjih;

KAKO DVIGNITI NAŠE KMETIJSTVO

tako imenovane drobne kmetijske mehanizacije, drugi se zavzemajo za preseganje sektorskega odnosa do individualnega dela na zasebnih sredstvih za delo, tretji spet zbirajo ponošene obleke za prebivalce odročnih krajev. Kakor kdo!

Nekaj pomembnih pogovorov pa se o tem — kakor smo zvedeli — pripravlja tudi na visoki in celo na najvišji ravni. Da bi ne zaostali za razvojem situacije, so se nekateri tudi že dokaj ustvarjalno vključili v te priprave, še zlasti občani Suhe rebrli in člani krajevne skupnosti »Trdoživa tradicija«. Tako so na primer Tončku, ki je hodil v mestne tečaje in šole, dali nalogo, naj vrže nekaj na papir. Ampak ne nekaj, kar mu slučajno pade v glavo, marveč nekaj takega, kar bo kmetijstvu resnično pomagalo na noge.

Tri dni in tri noči je Tonček sedel pri učenih knjigah, ki govore o dosedanjih poti naših kmetijskih politikih, nakar je strastno zgrabil za pero in na metal na papir tele misli, ki zdaj živahno angažirajo vse samoupravne strukture v suharebrski občini.

● razvoj družbeno-ekonomskih odnosov terja napore za razreševanje ne samo ekonomskih ampak tudi družbenopolitičnih razmer v kmetijstvu in še širše, v kolikor je tudi vpliv teh razmer širši;

● potrebna je večja in bolj organizirana aktivnost pri odkrivanju in razreševanju napak v samoupravnih aktih in v praksi samoupravljanja ter v ekonomskih odnosih v okviru posamezne kmetijske organizacije;

● organizirana mora biti učinkovitejša akcija za razvoj krajevnih skupnosti oziroma krajevne samouprave ter jačanja njene materialne baze. Razviti je treba aktivnost kmetov v krajevnih skupnostih ter povečati njihov delež v organih krajevnih skupnosti, občinske, republiške in zvezne skupščine.

Škoda, da bi ta klena zrna med tolikimi plevami, ki jih vsak dan meljemo, ne zgedala belega dne tudi na kakšni višji ravni. Tu sem jih natočil torej samo zato, da bi vzklikla na bolj pognojeni zemlji, kot je suharebrska, in rosamoupravne strukture v suharebrski občini.

VINKO BLATNIK

Spomin na to Ljubljano je danes živ in svetel, je med drugim v svojem pozdravnem govoru vsem udeležencem rekel podpredsednik mestne skupščine SERGEJ VOŠNJAK. Spomin je svetel posebno med mlajšo generacijo, ki hoče in prav gotovo tudi bo nadaljevala s tistimi vrednotami, željami in ideali, katere so v tako veliki meri izoblikovali Ljubljance in v organiziranem boju med zadnjo vojno.

Strumno, kot nekoč, so prikorakali borci slovenskih partizanskih enot z zastavami na Trg revolucije

DELAJSKA ENOTNOST

Glasilo republiškega sveta ZS za Slovenijo, izdaja CŽP Delavska enotnost v Ljubljani. Lst je bil ustanovljen 20. novembra 1942. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik MILAN POGACNIK. Našlov uredništva in uprave: Ljubljana, Dalmatinova ul. 4, poštni predal 313 VI, telefon uredništva 316-672, 316-695. Račun pri Narodni banki v Ljubljani, št. NB 501-1-991, devizni račun pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana, št. 501-620-7-2000-10-3204-486 — Posamezna številka stane 50 N-par 50 S-din — Naročnina je četrtletna 6,50 N-din 65 S-din, polletna 13 N-din 1300 S-din in letna 26 N-din 2600 S-din — Rokopisov ne vračamo — Poštnina plačana v gotovini — Tisk in klišej CŽP Ljubljana pravica Ljubljana